

Rīgā

Atzinums Nr. 5
par pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcijas
ietekmes uz vidi novērtējuma noslīguma ziņojumu

Derīgs līdz 2014.gada 21.aprīlim.

Paredzētās darbības ierosinātājs:

Rīgas Brīvostas pārvalde, reģistrācijas Nr.90000512408, adrese: Saivas ielā 40, Rīgā, LV – 1030; tālrunis 67030800 (turpmāk – Ierosinātājs).

Noslīguma ziņojuma izstrādātājs:

SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, reģistrācijas Nr.40003374818, adrese: Skolas ielā 10 - 8, Rīgā, LV – 1010, tālrunis 67242411 (turpmāk – Izstrādātājs).

Noslīguma ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā :

- 2010.gada 20.decembrī iesniegts pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcijas ietekmes uz vidi novērtējuma noslīguma ziņojums (turpmāk – Noslīgums Ziņojums);
- 2011.gada 18.martā iesniegta Rīgas Brīvostas pārvaldes precizētā informācija Noslīguma Ziņojumam;
- 2011.gada 22.martā iesniegts SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” pārskats par sabiedrības un institūciju komentāriem un sagatavotā informācija par grozījumiem Noslīguma Ziņojuma aktuālajā versijā.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcija (turpmāk arī – Paredzētā Darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Rīga, Daugavas un Rīgas jūras līča akvatorija posmā no pieņemšanas bojas līdz Kundziņsalas vidusdaļai (piestātne KS-34) un piegulošā akvatorija teritorija grunts izvietojumam.

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

Ietekmes uz vidi novērtējums pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcijai tika uzsākts 2008.gada 30.maijā, kad Vides pārraudzības valsts birojs, izskatot Valsts vides dienesta 2008.gada 28.maija ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējā izvērtējuma rezultātu un tam pievienotos materiālus, pieņēma lēmumu Nr.252 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu paredzētajai darbībai, pamatojoties uz likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1.panta 2)punktu, 3.pantu, 4.panta (1)daļas 3)punktu, 4¹., 11., 13. un 14.pantu.

3.1. Rekonstruējamā pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā izvietojuma alternatīvas:

Atbilstoši likumdošanā noteiktajam ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros ir izvērtēti divi iespējamie kuģošanas kanāla trases novietojuma varianti:

- 3.1.1. Kuģošanas kanāla trases novietojuma 1.variants atbilst 2004.gadā izstrādātās pieejas kanāla rekonstrukcijas koncepcijas risinājumam – trase virzās pa esošā kanāla vadlīniju no pieņemšanas bojas PK 0+00 līdz Kundziņsalas vidusdaļai PK 123+00.
- 3.1.2. Kuģošanas kanāla trases novietojuma 2.variants - pamatā izmantots 1.varianta risinājums, izmainot kanāla novietojumu posmā no Rīnūžiem līdz piestātnei KRS-2 Krievu salā. Šajā posmā kanāls tiek novietots tuvāk Daugavas kreisajam krastam paralēli Krievu salas perspektīvās krasta piestātnes kordona līnijai tā, lai kanāla kreisā krasta gultnes līnija būtu 50 m no minētās piestātnes kordona līnijas. Kanāla pārbīde tuvāk Krievu salai sākas pēc PK 51+63, savukārt kanāla posma pēdējie aptuveni 1000 m atkal sakrīt ar 1.varianta trasi.

3.2. Paredzētās darbības atrašanās vietas raksturojums:

- 3.2.1. Pieejas kanāla kuģu ienākšanai trases vieta atrodas Daugavas lejtecē un Rīgas jūras līcī, Rīgas Brīvdostas teritorijā, ostas ūdens akvatorijā teritorijā, daļēji Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā.
- 3.2.2. Atbilstoši ziņojumā norādītajam Daugavas labajā krastā rekonstruējamā pieejas kanāla posms aptuveni 1,3 km garumā (no Austrumu mola līdz Mangaļsalas ielai) robežojas ar mazpārveidotu smilšainu krastmalu. Šajā teritorijā atrodas valsts nozīmes kultūras piemineklis "Daugavas grīvas krastu fortifikācijas būvju komplekss". Iedzīvotāji teritoriju izmanto rekreācijai. Pie Austrumu mola atrodas daži ostas infrastruktūras objekti. Daugavas krasta posms no Austrumu mola līdz Mangaļsalai ir atklāts, bet Mangaļsalas piestātņu tuvumā daļēji nostiprināts. Visvairāk erozijas apdraudētais ir Daugavas krasta posms Austrumu mola tuvumā, jo krasts šeit nav nostiprināts vai nostiprināts tikai daļēji un tā tuvumā atrodas būves un infrastruktūras objekti. Rīgas Brīvdostas

teritorija Daugavas labajā krastā robežojas ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas parku "Piejūra" un dabas liegumu "Vecdaugava" (pie Audupes). Gan Mangaļsalā pie Daugavas, gan pie Audupes ir izvietotas piestātnes. Pa Audupi notiek kuģošana uz piestātnēm Vecdaugavā. Uz dienvidiem no Audupes atrodas intensīvi izmantotais Zvejas ostas rajons ar dažādām piestātnēm, termināļiem un infrastruktūras objektiem. Pie Audupes ietekas, kur beidzas Zvejas ostas betonētā krasta daļa, novērojama krasta erozija. Šai posmā krasta tuvumā nav būvju. Zvejas ostas rajonam pieguļ Rīnūžu tehniskās apbūves kvartāli. Starp Zvejas ostu un Mīlgrāvja ieteku izvietotas Mangaļu kuģu remonta rūpnīcas

piestātnes. No Mīlgrāvja ietekas līdz Žurku salai Daugavas krastam ir betona stiprinājumi un dažviet akmeņu bērumi. Žurku salas krasti ir zemi, apauguši ar zālaugiem un nostiprināti ar krastu stiprinājumiem, betona klučiem un laukakmeņiem; izskalošanas pazīmju nav. Tālāk seko Vecmīlgrāvja ostas rajons. Tālāk Mīlgrāvja kanāla dienvidu krastu veido Kundziņsalas ziemeļu daļas krasta nostiprinājumi. Kundziņsalas austrumu daļā jau atrodas konteineru terminālis, bet salas ziemeļu daļu paredzēts sagatavot un attīstīt ostas kravu termināļu attīstībai. Kundziņsalas ziemeļu daļā (Kurpnieku sala) ir veikta smilts uzskalošana un krasts nav deformējies. Kundziņsalas daļu, kas pieguļ rekonstruējamā pieejas kanāla posmam, izmanto konteineru kravām. Kundziņsalas krasts gar Daugavu ir zems, blīvi apaudzis, nostiprināts ar laukakmeņiem, tas netiek noskalots. Vietās, kur nav attīstījusies veģetācija, ir izveidojušās nelielas smilšainas pludmales; arī te izskalošanas pazīmes nav novērotas.

- 3.2.3. Daugavas kreisajā krastā paredzētās darbības vietu norobežo Rietumu mols ar Daugavgrīvas bāku un meteoroloģisko novērojumu staciju. Daugavas krasts līdz Rietumu molam ir nostiprināts ar betona un granīta plāksnēm, vietām ar rievsienu. Starp Rietumu molu un Ziemas ostu atrodas vietējas nozīmes kultūras piemineklis “Komēforta dambis” teritorija, aiz kuras atrodas “Daugavas grīvas krastu fortifikācijas būvju kompleksa” daļa. “Komēforta dambja” teritorijā ietilpst vēsturiski krastu nostiprinājumi. Otrpus Rietumu molam ir atklāta Rīgas jūras līča akvatorija ar pludmales krasta joslu, kuras aptuveni 1100 m atrodas Rīgas Brīvostas teritorijā. Aiz tās sākas dabas parka “Piejūra” dabas lieguma “Daugavgrīva” teritorija. Vistuvāk Rietumu molam pie Daugavas atrodas Ziemas osta. Ieeju Ziemas ostā daļēji aizsedz mols, kuru veido betona kolonnas. Mols ir labā tehniskā stāvoklī. Ziemas ostas piestātnēs pārkrauj kokmateriālus, ģenerālkravas un beramkravas. Daugavgrīvas ostas daļā ir izbūvēti dzelzceļa sliežu ceļi. Starp Ziemas ostu, Buļļupi un Flotes ielu atrodas valsts nozīmes aizsargājams kultūras piemineklis – Daugavgrīvas cietoksnis. Ziņojumā norādīts, ka pēdējos gados cietoksnis ir pieejams publikai un tas netiek funkcionāli izmantots. Blakus Daugavgrīvas cietoksnim Buļļupes krastā atrodas Jūras spēku kuģu piestātnes. Daugavas krasts uz dienvidiem no Ziemas ostas ir apaudzis ar niedrēm un nostiprināts ar laukakmeņiem, kā arī ir saglabājušās stipri bojātas gara mola betona konstrukcijas, kas tomēr mazina viļņošanās ietekmi un krasta izskalošanu. Starp Buļļupes un Loču kanāla ietekām Daugavā paredzētās darbības vieta aptuveni 1,7 km robežojas ar dabas parka “Piejūra” teritoriju “Mīlestības sala”. Mīlestības salas krasts gar Buļļupi un Loču kanālu un daļēji arī gar Daugavu ir apaudzis ar blīvu niedrāju, kā arī Mīlestības salas krasts ir nostiprināts ar laukakmeņiem. Gar Daugavu aptuveni 100 līdz 150 m garā posmā, kur laukakmeņu krāvums nav saglabājies, ir izveidojusies šaura smilšaina pludmale ar dažus metrus augstu stāvu krastu. Šai krasta posmā novērojama vēja un viļņu erozija. Uz dienvidiem no Loču kanāla, pie Hapaka grāvja ietekas Daugavā, izvietotas Bolderājas jahtu kluba piestātnes, objekti ūdenssporta nodrošināšanai un citi infrastruktūras objekti. Starp Hapaka grāvi un Daugavu atrodas Krievu sala. Krievu salas dienvidu daļa jau tiek izmantota termināļiem un piestātnēm, bet ziemeļu daļā ir paredzēti inženiertehniskie sagatavošanas darbi ostas termināļu vajadzībām. Salas ziemeļu galā ir veikta smilts uzskalošana, paplašinot sauszemes teritoriju. Tā kā šai posmā krasti nav nostabilizējušies, tad notiek periodiska erozija un krasta līnijas un profila veidošanās. Krievu salas krasts iepretī Lejas Podragam ir lēzens, ar šauru

smilšainu pludmali, apaudzis ar niedrēm un stiprināts ar laukakmeņiem; erozijas pazīmes nav novērojamas. Krievu salas krasts iepretī Kurpnieku salai ir nostiprināts ar akmeņu krāvumiem un betona atbalstsienu. Krēmeru ostas rajonā ir kokmateriālu un ģenerālkraavu piestātnes. Kopumā teritorijā no Krievu salas līdz Voleciem ir ūdeņu platības (Hapaka un Beķera grāvji, nelieli līči), ostas infrastruktūras un mazdārziņu teritorijas un dzīvojamo māju apbūve. Daugavas krasts pie Voleciem ir stiprināts ar laukakmeņiem un būvgružiem, neraugoties uz to, ka krasta stiprinājumi ir stipri bojāti, krasta erozija būtiski neapdraud ne infrastruktūru, ne apbūvi. Daugavas grīvu un jūras līča teritoriju abpus moliem skar starptautiskās lidostas "Rīga" lidmašīnu nolaišanās/pacelšanās sektors, taču paredzētā darbība tā funkcionēšanu neietekmē.

- 3.2.4. Paredzētās darbības vietas tuvumā Daugavas labajā krastā atrodas Latvijas "NATURA 2000" Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorijā dabas parkā "Piejūra" (C LV0301700) ietilpstošā Mangaļu pussala un Latvijas "NATURA 2000" Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija - dabas liegums "Vecdaugava" (B LV0518300); Daugavas kreisajā krastā - īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas parka "Piejūra" dabas lieguma zonas "Daugavgrīva" un "Mīlestības sala", kā arī dabas liegums "Krēmeri". "Krēmeri" un "Mīlestības sala" atrodas Rīgas Brīvostas teritorijā. Savukārt "Daugavgrīva" un Mangaļu pussala, kā arī "Vecdaugava" robežojas ar Rīgas Brīvostas teritoriju.
- 3.2.5. Rīgas jūras līcī tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir "Selga uz rietumiem no Tūjas" (aptuveni 8 km uz austrumiem no Rīgas Brīvostas teritorijas austrumu robežas) un "Rīgas līča rietumu piekraste" (aptuveni 25 km uz rietumiem no Rīgas Brīvostas teritorijas rietumu robežas).
- 3.2.6. Paredzētās darbības vietas tuvumā ir valsts nozīmes kultūras piemineklis "Daugavas grīvas krastu fortifikācijas būvju komplekss", kas aizņem ievērojamu platību Mangaļsalā starp Daugavu, jūru un Mangaļsalas ielu (labajā krastā) un Daugavgrīvā, blakus Komētforta dambim (kreisajā krastā). Tam noteikta aizsardzības zona 50 m. Vietējas nozīmes kultūras piemineklis "Komētforta dambis" atrodas Daugavgrīvā pie ietekas jūrā starp Daugavu un Ziemas ostu; tam noteikta aizsardzības zona 50 m. Valsts nozīmes aizsargājamajam kultūras piemineklim – Daugavgrīvas cietoksnim aizsardzības zona noteikta pa tā robežām.
- 3.2.7. Rekonstruējamo kanāla posmu šķērso 110 kV elektropārvades līnija un kabeļu līnija un SIA "Rīgas ūdens" komunikāciju tunelis, kuru pārbūvei un aizsardzībai jāizstrādā darbu veikšanas projekts, kas jāsaskaņo ar komunikāciju īpašnieku. Plānotā Rīgas Ziemeļu transporta koridora trase rekonstruējamo kuģu kanāla posmu nešķērso.
- 3.2.8. Izņemtās grunts izvietošanai tiek plānoti vairāki iespējamie risinājumi, tai skaitā izgāšana esošajā un jaunajā jūras izgāztuvē uz ziemeļiem no kuģu kanāla, kā arī jaunajā pagaidu atbērtņē, kas tiek plānota Rīgas Brīvostas teritorijā jūras pusē, blakus Rietumu molam, ārpus Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas.
- 3.2.9. Plānotā pagaidu grunts atbērtne robežojas ar Buļļu salu aptuveni 820 m garā joslā un 1.variantā iesniedzas jūrā aptuveni 730 m, bet 2.variantā - aptuveni 1035 m. Jūras līča dziļums šai vietā ir no 0 m līdz 4,5 m.

3.3. Rekonstruējamā pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā raksturojums:

- 3.3.1. Daugavas kuģu ceļa galvenā kuģošanas kanāla garums no pieņemšanas bojas “B” līdz Vanšu tiltam ir 12 jūras jūdzes (aptuveni 22,2 km) un platums 100 m.
- 3.3.2. Kuģošanas kanāla gultnes reljefs ir ļoti nelīdzens, tā absolūtās atzīmes svārstās no -6,1 m v.j.l. līdz -18,3 m v.j.l.
- 3.3.3. Ostā kuģojama ir arī Mīlgrāvja caurteka un Sarkandaugavas atteka. Kuģu iegrime ir atšķirīga dažādos ostas rajonos: -12,5 m no pieņemšanas bojas “B” līdz Rīnūžu baseinam (piestātnei ZO-12), -11,7 m no Rīnūžu baseina līdz Pīļu muižai, -8,0 m no Pīļu muižas līdz Pasažieru terminālim un -9,05 m Mīlgrāvja caurtekā un Sarkandaugavas kanālā.
- 3.3.4. Rekonstruējamā kanāla posma garums no pieņemšanas bojas “B” līdz Kundziņsalas vidusdaļai ir aptuveni 13 km.
- 3.3.5. Kuģošanas kanāla trases novietojuma 1.variantā: kuģošanas kanāla gultnes platums ārējā (jūras) akvatorijā (PK 00+00 - 50+34) paredzēts 190 m ar gultnes atzīmi -17,80 m BS. Kanāla gultnes platums iekšējā (Daugavas) akvatorijā (PK 50+62 - 97+66) paredzēts 180 m ar gultnes atzīmi -17,00 m BS. Rekonstruējamā posma beigu daļā (PK 97+76 – 123+17) kanāla gultnes platums paredzēts 180 m ar gultnes atzīmi -15,00 m BS. Kuģošanas kanāla nogāžu slīpums $m=5$ (1:5). Paredzētās darbības posmā pie pieejām perspektīvajām vai padziļināmajām piestātnēm paredzētas četras kuģu apgriešanās vietas (aptuveni PK 48+50, PK 80+50, PK 95+50, PK 120+50). Pieeja Ziemas ostas perspektīvajām piestātnēm (PK 46+00 līdz PK 56+00) un Krievu salas ziemeļdaļas perspektīvajām piestātnēm (PK 79+00 līdz PK 95+00) projektēta ar gultnes atzīmi -17,00 m BS, pieeja Kundziņsalas ziemeļdaļas perspektīvajām piestātnēm (aptuveni PK 98+00 līdz PK 116+00) projektēta ar gultnes atzīmi -14,50 m BS un gultnes atzīmi -15,00 m BS (aptuveni PK 118+00 līdz PK 123+00) un pieeja Sarkandaugavas attekai (aptuveni PK 95+00 līdz PK 97+00) ar gultnes atzīmi -10,00 m BS.
- 3.3.6. Kuģošanas kanāla trases novietojuma 2.variantā: kanāla ģeometriskie parametri identiski 1.variantam – atšķirīga tikai trases piketāža, proti, kuģošanas kanāla gultnes platums ārējā (jūras) akvatorijā (PK 00+00 - 50+34) paredzēts 190 m ar gultnes atzīmi -17,80 m BS. Kanāla gultnes platums iekšējā (Daugavas) akvatorijā (PK 50+62 līdz PK 97+25) paredzēts 180 m ar gultnes atzīmi -17,00 m BS. Rekonstruējamā posma beigu daļā (PK 97+35 līdz PK 122+54) kanāla gultnes platums paredzēts 180 m ar gultnes atzīmi -15,00 m BS. Kuģošanas kanāla nogāžu slīpums $m=5$ (1:5). Analogi 1.variantam un ar tādiem pašiem parametriem paredzētas četras kuģu apgriešanās vietas, pieeja Ziemas ostas, Krievu salas un Kundziņsalas perspektīvajām piestātnēm un pieeja Sarkandaugavas attekai. Kopumā 2.variantā kuģošanas kanāls būtu par 63 m īsāks.
- 3.3.7. Pieejas kanāla rekonstrukcijas darbus plānots veikt 2 etapos:
  - 1.etaps – posmā no pieņemšanas bojas līdz Kundziņsalas vidusdaļai (piestātne KS-34) kanāla padziļināšana līdz -15,0 m, darbus veicot no 2012. līdz 2014.gadam;
  - 2.etaps - ja būs pietiekams pieprasījums, tad posmā no pieņemšanas bojas līdz Rīnūžiem (piestātne MKR-1) kanāla padziļināšana līdz -17,0 m, darbus veicot no 2014. līdz 2018.gadam.

- 3.3.8. Ziņojumā norādīts, ka šī projekta ietvaros nav paredzēts veikt jebkādas ostas hidrobuļvju uzlabojumus.

3.4. Padziļināšanas darbu raksturojums un izsmeltā materiāla novietošana:

- 3.4.1. Atbilstoši ziņojumā norādītajam padziļināšanas darbi ietver zemes darbus (grunts uzirdināšana un aizvākšana no kuģošanas kanāla gultnes), transportēšanu (izsmeltās grunts transportēšana no padziļināšanas darbu apgabala līdz novietnei) un noglabāšanu (jūras izgāztuve, atbērtne).
- 3.4.2. Kopumā gultnes padziļināšana dažādās Daugavas vietās būs robežās no aptuveni 1,5 m līdz 10 m. Mazākais padziļinājums būs vietās, kur rekonstruējamā kanāla vadlīnija sakrīt ar pašreizējo kuģošanas kanāla vadlīniju, bet lielākais padziļinājums vietās, kur rekonstruējamā kanāla vadlīnija tiks atvirzīta pa līdz šim neskarto Daugavas gultnes daļu, t.i., tuvāk upes krastiem.
- 3.4.3. Daugavas gultnes šķērsgriezuma laukums rekonstrukcijas rezultātā palielināsies par 5 līdz 37% (vidēji aptuveni 20%). Kuģu apgriešanās vietās upes šķērsgriezuma laukums varētu palielināties par vairāk kā 37%.
- 3.4.4. Darbus plānots veikt ar vienu zemessūcēju un izsmeltā materiāla transportēšanai izmantot divas baržas ar ietilpību 4000 m³, darbus veicot posmā no pieņemšanas bojas līdz Rīnūžiem, un izsmeltā materiāla transportēšanu veikt ar zemessūcēju, darbus veicot posmā no Rīnūžiem līdz Kundziņsalai.
- 3.4.5. Rekonstruējot kuģošanas kanālu, izņemamās grunts apjoms būs aptuveni 14 miljoni kubikmetru.
- 3.4.6. Izņemto grunti atbilstoši ziņojumā norādītajam plānots novietot:
- 3.4.6.1. Esošajā jūras izgāztuvē, kuras platība ir 2,7 km², paredzēts noglabāt 8 milj.m³.
- 3.4.6.2. Jaunizveidotajā jūras izgāztuvē aiz 20 m izobātas aptuveni 20 m dziļumā, kuras platība ir 2,7 km², paredzēts noglabāt līdz 4 milj.m³.
- 3.4.6.3. Pagaidu grunts atbērtnē, kuru paredzēts izveidot Rīgas Brīvostas teritorijā jūras pusē pie Rietumu mola, ārpus Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas, plānots noglabāt līdz 3 milj.m³ izņemamās grunts, kuras inženierģeoloģiskie rādītāji atbildīs tam, lai to varētu izmantot būvniecībā:
- 3.4.6.3.1. Pagaidu grunts atbērtnes konceptuālais risinājums paredz pagaidu grunts atbērtnes divus variantus ar atšķirīgu konfigurāciju:
- a) 1.variants – pagaidu atbērtnes norobežotā platība aptuveni 50 ha. Tajā iespējams izvietot no 3,67 milj.m³ līdz 4,69 milj.m³ grunts ar iespējamo atbērtnes augstumu +3 m līdz +5m virs jūras līmeņa;
- b) 2.variants - pagaidu atbērtnes norobežotā platība aptuveni 73 ha. Tajā iespējams izvietot no 5,29 milj.m³ līdz 6,76 milj.m³ grunts ar iespējamo atbērtnes augstumu +3 m līdz +5m virs jūras līmeņa.
- Ziņojuma autori norāda, ka līdz 3 milj.m³ grunts iespējams izvietot arī zem jūras līmeņa ar atbērtnes virsmas atzīmi -0,5 m.
- 3.4.6.3.2. Pagaidu grunts atbērtni pa perimetru paredzēts norobežot ar dambi. Lai pagaidu grunts atbērtne neradītu papildus slodzi uz Rietumu mola konstrukcijām, arī gar Rietumu molu paredzēts izbūvēt pagaidu norobežojošo dambi.

- 3.4.6.3.3. Pagaidu grunts atbērtnes norobežojošo dambi paredzēts veidot, izvietojot tā pamatnē, noteiktā attālumā, vienu aiz otras ar smilti pildītas, liela diametra ģeotekstila caurules un telpu starp tām arī aizpildīt ar smilti. Pagaidu dambja augšdaļu (virs ūdens līmeņa) paredzēts veidot no ģeotekstila un smilts. Lai formētu nogāzi un pasargātu ģeotekstila caurules no ledus ietekmes, ģeotekstila caurules paredzēts apbērt noteiktā slāni ar dolomīta 0-120 mm frakciju un nosegt ar noteikta biezuma ģeotekstilā iepildīta betona slāni.
- 3.4.6.3.4. Pagaidu grunts atbērtnes norobežojošo dambi paredzēts veidot tā, lai nepieciešamības gadījumā tā atsevišķi divi posmi (aptuveni 50 m gari) būtu viegli demontējami, vienlaikus nesagraujot pamatkonstrukciju. Demontējot šos posmus, grunts pārvietošana no pagaidu atbērtnes var tikt veikta, izmantojot peldošus līdzekļus.
- 3.4.6.3.4. Grunti uz pagaidu atbērtni paredzēts transportēt pa cauruļvadiem.
- 3.4.6.3.5. Pagaidu atbērtnes kalpošanas laiks paredzēts ne ilgāk kā 10 gadus, vienlaikus ziņojuma autori iespējamās ietekmes samazināšanas pasākumos rekomendē pagaidu atbērtnes darbības laika samazināšanu.
- 3.4.6.3.6. Saskaņā ar SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" 2011.gada 22.martā iesniegto informāciju par grozījumiem Noslēguma Ziņojuma aktuālajā versijā pēc pagaidu atbērtnes pastāvēšanas termiņa beigām atbērtnes apvalņojuma dambjus demontēs.

3.5. Daugavas upes hidrodinamisko procesu raksturojums:

- 3.5.1. Ziņojumā norādīts, ka ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros ir veikta Daugavas lejteces hidrodinamiskā modelēšana pašreizējai Daugavas gultnes konfigurācijai un abām kuģošanas kanāla rekonstrukcijas alternatīvām.
- 3.5.2. Ziņojumā norādīts, ka hidrodinamiskā modelēšana veikta trīs aprēķinu scenārijiem:
  - a) kritiskam vēju uzplūdu (rudens – ziemas vētru periodā) scenārijam, kas atbilst vēju uzplūdu atkārtotam Rīgas jūras līča dienviddaļā 1 reizi 100 gados (maksimālais ūdens līmenis 2,18 m BS);
  - b) kritiskam Daugavas (pavasara palu) caurplūdumam, kas atbilst atkārtotam 1 reizi 100 gados (maksimālais caurplūdums 7805 m³/s);
  - c) raksturīga (ikdienas) situācija, kas ietver tipisko Rīgas HES darbības režīmu darba dienās.
- 3.5.3. Ziņojumā norādīts, ka ietekmes raksturošanai uz upes straumēm tika izmantoti iepriekš minētās hidrodinamiskās modelēšanas rezultāti.
- 3.5.4. Ziņojumā norādīts, ka kritiskā vēju uzplūdu scenārijā tiek prognozēts, ka sagaidāmi lielāki uzplūdu un atplūdu caurplūdumu maksimumi, jo rekonstrukcijas rezultātā samazināsies hidrauliskā pretestība Daugavas lejtecē, un gan uzplūdu, gan atplūdu fāzēs caurplūdumu laika grafiki nedaudz apsteigs pašreizējās situācijas laika grafikus. Caurplūdumu vērtības atšķirības abiem kuģošanas kanāla variantiem ir nebūtiskas. Straumes ātrumi rekonstruējamajā posmā samazināsies, bet nerekonstruētajā sagaidāms neliels pieaugums. Savukārt ūdens līmeņa sadalījums un maiņa laikā maz mainās, salīdzinot ar esošo situāciju. Rekonstruējamajā posmā uzplūdu fāzē ūdens līmenis ir nebūtiski augstāks (1 līdz 2 cm), kā arī nedaudz straujāk atplūst uz jūru atplūdu fāzē. Atplūdu fāzē pie ieslēgtas Rīgas HES ūdens līmenis sagaidāms par 8 līdz

10 cm zemāks, nekā patlaban. Ūdens līmeņa atšķirība abiem kuģošanas kanāla variantiem nepārsniedz 1 cm. Rekonstrukcijas rezultātā nav sagaidāma būtiska ietekme arī uz maksimālā ūdens līmeņa vērtībām un atšķirība abiem kuģošanas kanāla variantiem ir mazāka par 0,4 cm.

- 3.5.5. Ziņojumā norādīts, ka kritisku palu scenārijā tiek prognozēts, ka sagaidāma straumes ātruma samazināšanās, jo rekonstruējamajā posmā samazināsies gultnes hidrauliskā pretestība un palielināsies Daugavas šķērsgriezums. Straumes ātrumu sadalījuma atšķirība abiem kuģošanas kanāla variantiem ir nebūtiska. Kritisku palu scenārijā sagaidāma ūdens līmeņa neliela samazināšanās.
- 3.5.6. Ziņojumā norādīts, ka raksturīgas situācijas scenārijā tiek prognozēts, ka padziļināmajā posmā pēc rekonstrukcijas caurplūduma maksimums pēc Rīgas HES ieslēgšanas iestāsies nedaudz ātrāk un vērtības būs nedaudz augstākas. Turpretī caurplūdumu laika grafiki pie Vanšu tilta (nepadziļinātais posms) pirms un pēc plānotā kuģu kanāla posma padziļināšanas praktiski sakrīt. Raksturīgas situācijas scenārijā sagaidāms, ka maksimālie ūdens līmeņi būs par 3 līdz 4 cm zemāki.
- 3.5.7. Ziņojumā norādīts, ka šī ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros ir veikta Daugavas lejtecē viļņošanās modeļa izstrāde gan pašreizējam Daugavas gultnes un piestātņu izvietojuma stāvoklim, gan rekonstruētajam stāvoklim. Kuģu kanāla rekonstrukcijas varianti atšķiras ar piestātņu līnijas konfigurāciju Krievu salā, apgriešanās vietu un kanāla konfigurāciju posmā no Krievu salas līdz Kundziņsalai. Tā kā pēc rekonstrukcijas palielināsies kuģu kanāla dziļums un jo īpaši platums, tad tiek prognozēts, ka viļņi iesniegsies dziļāk Rīgas Brīvostas teritorijā, iepretī Vecdaugavas atekai var pārsniegt 0,5 m (patlaban praktiski nepārsniedz 0,5 m) un, atstarojoties pret Žurku salu, izplatīties augšup pa Daugavu. Ziņojumā norādīts, ka (neatkarīgi no varianta) nozīmīgākais viļņu augstums var pārsniegt 0,5 m vismaz par 0,1 m Audupes piestātnēs (AU – 1, AU – 2), Rīgas universālā termināļa piestātnēs (ZO – 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 17, 18), termināļa “Vecmīlgrāvis” piestātnēs (MKR – 1, 2, 3, 4, 5) un Krievu salas piestātnēs (KRS – 1, KRS – 2). Arī perspektīvās Krievu salas piestātnes Daugavas pusē un Nacionālā konteineru termināļa perspektīvās piestātnes Kundziņsalas ziemeļu daļā atradīsies zonā, kur nozīmīgākais viļņu augstums paredzams lielāks par 0,5 m pie vēja ātruma 20 m/s. Rekonstrukcijas 1.variantā viļņu augstuma pieaugums vairāk par 20 cm sagaidāms Rīgas universālā termināļa piestātnēs un termināļa “Vecmīlgrāvis” piestātnēs MKR – 2, 3, 4 un jaunizveidojamām piestātnēm Kundziņsalā. Arī 2.variantā sagaidāms viļņošanās pieaugums pie piestātnēm kopumā. Salīdzinot aprēķinātās viļņu augstuma vērtības ar attiecīgo piestātņu pasu datiem, ziņojuma autori norāda, ka pēc rekonstrukcijas maksimālais viļņu augstums nepārsniegs pieļaujamās vērtības nevienā no variantiem.

Izvērtētā dokumentācija:

- Valsts vides dienesta 2008.gada 28.maija ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējā izvērtējuma rezultāts un tam pievienotie materiāli – 5 lapas.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2008.gada 30.maija lēmums Nr. 252 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu paredzētajai darbībai – 4 lapas.
- Rīgas Brīvostas pārvaldes 2009.gada 26.februāra vēstule Nr.1-15/374 – pieprasījums ietekmes uz vidi programmas izstrādei – 1 lapa.

- Koalīcijas dabas un kultūras mantojuma aizsardzībai 2009.gada 18.marta vēstule Nr.180309/1 saistībā ar paredzēto darbību - 2 lapas.
- Vides pārraudzības valsts biroja Rīgas Brīvostas pārvaldei adresētā 2009.gada 19.marta vēstule Nr.3-01/476 saistībā ar paredzēto darbību - 1 lapa.
- Rīgas Brīvostas pārvaldes 2009.gada 7.aprīlī ar pavadvēstuli Nr.1-15/722 Vides pārraudzības valsts birojā iesniegtie pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcijas ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultāti - 21 lapa.
- 2009.gada 16.aprīļa Programma pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcijas ietekmes uz vidi novērtējumam - 6 lapas.
- Pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcijas ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojums, 1 sējums ar pielikumiem, 132 lapas.
- Pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcijas ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma kopsavilkums, 1 sējums, 8 lapas.
- Rīgas Brīvostas pārvaldes 2010.gada 2.septembrī ar pavadvēstuli Nr.1-15/1476 iesniegtais pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcijas ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas protokols ar tam pievienotajiem materiāliem - 11 lapas.
- Latvijas Hidroekoloģijas institūta 2010.gada 30.augusta atsauksme par izvērtējamo darba ziņojumu – 2 lapas.
- Koalīcijas dabas un kultūras mantojuma aizsardzībai 2010.gada 8.septembra vēstule Nr.080910/2, kuru parakstījuši 100 iedzīvotāji, saistībā ar paredzēto darbību – 6 lapas.
- Koalīcijas dabas un kultūras mantojuma aizsardzībai 2010.gada 8.septembra vēstule Nr.080910/1 saistībā ar izvērtējamo darba ziņojumu – 4 lapas.
- Biedrības “Vides aizsardzības klubs” 2010.gada 8.septembra vēstule Nr.2.5.- 44 saistībā ar paredzēto darbību – 1 lapa.
- Vecmīlgrāvja attīstības biedrības 2010.gada 8.septembra vēstule saistībā ar paredzēto darbību – 2 lapas.
- Dabas aizsardzības pārvaldes 2010.gada 17.septembra vēstule Nr.D3.20/10 saistībā ar izvērtējamo darba ziņojumu – 2 lapas.
- Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2010.gada 21.septembra vēstule Nr.DA-10-1340-nd saistībā ar izvērtējamo darba ziņojumu – 3 lapas.
- Valsts vides dienesta 2010.gada 24.septembra vēstule Nr.2-04/1379 saistībā ar izvērtējamo darba ziņojumu – 1 lapa.
- Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes 2010.gada 29.septembra vēstule Nr.DMV-10-3628-nd saistībā ar izvērtējamo darba ziņojumu – 2 lapas.
- Rīgas Brīvostas pārvaldes 2010.gada 22.septembrī ar pavadvēstuli Nr.1-15/1553 iesniegtie pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcijas ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas materiāli - 8 lapas.
- Ekspertu atzinumi par izvērtējamo darba ziņojumu –16 lapas.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2010.gada 19.oktobra Atzinums par pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcijas ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu - 19 lapas.
- Pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcijas ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums, 1 sējums, 136 lapas.
- Pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcijas ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojuma pielikumi, 1 sējums, 103 lapas.

- Latvijas Hidroekoloģijas institūta 2011.gada 14.janvāra vēstule Nr.3 saistībā ar izvērtējamo noslēguma ziņojumu – 1 lapa.
- Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes 2011.gada 12.janvāra vēstule Nr.DMV-11-97-nd saistībā ar izvērtējamo noslēguma ziņojumu – 2 lapas.
- Biedrības “Vides aizsardzības klubs” 2011.gada 14.janvāra vēstule Nr.2.5-3 saistībā ar paredzēto darbību – 1 lapa.
- Koalīcijas dabas un kultūras mantojuma aizsardzībai 2011.gada 14.janvāra vēstule Nr.140111/1 saistībā ar paredzēto darbību - 9 lapas.
- Koalīcijas dabas un kultūras mantojuma aizsardzībai 2011.gada 14.janvāra vēstule Nr.140111/2 ar pievienotiem 262 iedzīvotāju parakstiem pret pagaidu krautnes izveidošanu pie Rietumu mola - 20 lapas.
- Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 2011.gada 17.janvāra vēstule Nr.5-4/120 saistībā ar izvērtējamo noslēguma ziņojumu – 1 lapa.
- Dabas aizsardzības pārvaldes 2011.gada 20.janvāra vēstule Nr.D3.20/1 saistībā ar izvērtējamo noslēguma ziņojumu – 1 lapa.
- Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2011.gada 25.janvāra vēstule Nr.DA-11-116-nd saistībā ar izvērtējamo noslēguma ziņojumu – 3 lapas.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2011.gada 7.februāra Rīgas Brīvostas pārvaldei adresētā vēstule Nr.3-01/170 saistībā ar noslēguma ziņojumu - 3 lapas.
- Rīgas Brīvostas pārvaldes 2011.gada 18.martā iesniegtā precizētā informācija Noslēguma Ziņojumam – 10 lapas.
- SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” 2011.gada 22.martā iesniegtais pārskats par sabiedrības un institūciju komentāriem un sagatavotā informācija par grozījumiem Noslēguma Ziņojuma aktuālajā versijā - 34 lapas.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējā sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Uzsākot ietekmes uz vidi novērtējumu, informatīvie materiāli par plānoto pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukciju bija pieejami: Rīgas Brīvostas pārvaldē, O.Kalpaka bulvārī 12, Rīgā, un mājaslapā www.freeportofriga.lv/lat/projekts-tent.asp; Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē, Rūpniecības ielā 23, Rīgā un Vides pārraudzības valsts birojā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā.
- 5.1.2. Paziņojumu par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras uzsākšanu Ierosinātais publicēja laikrakstu “Latvijas Vēstnesis” un “5 minūtes” 2009.gada 27.februāra numuros. Pēc paziņojuma publicēšanas par paredzēto darbību Birojā saņemts:
  - Koalīcijas dabas un kultūras mantojuma aizsardzībai (turpmāk – Koalīcija) 2009.gada 18.marta pieprasījums organizēt paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu, kā arī sniegti priekšlikumi ietekmes uz vidi novērtējumam:
- 1) sniegt informāciju par grunts pagaidu krautņu plānotajām vietām, jo, kā norādīts Koalīcijas vēstulē, līdzšinējās grunts pagaidu krautņu vietas Rīgas Brīvostas teritorijā esot iznīcinājušas lielo ķīru ligzdošanas vietas Krievu salā, kā arī vairs

- neesot iespējams konstatēt, vai pagaidu krautnes nav izveidotas uz 19.gs. krasta nocietinājumiem;
- 2) izstrādāt nosacījumus paredzētās darbības veikšanai putnu ligzdošanas periodā, jo Mīlestības sala ir noteikta kā lielo ķīru un citu ūdensputnu potenciālā ligzdošanas vieta;
  - 3) sniegt informāciju, kuru dambju un piestātņu rekonstrukcija tiek plānota, ņemot vērā, ka atsevišķiem dambjiem ir piešķirts aizsardzības statuss un teritorijas paredzētas rekreācijai. Koalīcijas vēstulē norādīts, ka grunts pagaidu krautnes jāveido teritorijas plānojumā norādītajās vietās.
- 5.1.3. Birojs 2009.gada 19.martā informēja Ierosinātāju par nepieciešamību nodrošināt paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu, veicot sabiedrības informēšanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
  - 5.1.4. Paziņojumu par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanākumi Ierosinātājs publicēja laikrakstu "Neatkarīgā Rīta avīze" un "5 minūtes" 2009.gada 26.marta numuros un mājaslapā www.freeportofriga.lv/lat/projekts-tent.asp.
  - 5.1.5. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2009.gada 3.aprīlī Rīgas Brīvostas pārvaldē, O.Kalpaka bulvārī 12, Rīgā, un tajā piedalījās 17 interesenti. Rīgas Brīvostas pārvaldes pārstāvji klātesošajiem sniedza informāciju par plānoto darbību un pamatoja tās nepieciešamību. Rīgas domes pārstāvji izteica atbalstu projektam, vienlaikus jautājot, vai, padziļinot gultni, ienāks lielākas kravnesības kuģi, un uzsvēra, ka jāpārskata izstrādātais drošības plāns attiecībā uz avāriju risku. Koalīcijas dabas un kultūras mantojuma aizsardzībai pārstāve pauda viedokli, ka no šobrīd pieejamajiem dokumentiem nav saprotams, kuru dambju un piestātņu rekonstrukcija tiek plānota, norādot, ka dambji, kas vecāki par 50 gadiem ir vēsturiski pieminekļi, kā arī norādīja, ka jau tagad notiek padziļināšanas darbi un bažas rada darbi, kas var tikt veikti netālu no Mīlestības salas; interesējās, vai projekts skars teritoriju pie Hapaka grāvja, kur tiks novietota izņemtā grunts, vai plānotā darbība netraucēs Bolderājas jahtkluba darbību, vai netraucēs kuģiem apgriezties. Koalīcijas dabas un kultūras mantojuma aizsardzībai pārstāve vēlējās, lai protokolā tiktu fiksēts viņas viedoklis par Krievu salu, ka ostas līdzšinējā darbība tajā ir vērtējama tikai negatīvi. Biedrības "Kundziņsala" pārstāve interesējās, kā varētu mainīties zemes virsmas augstums Kundziņsalā, vai tiks aizbērts kanāls pie Kurpnieksalas, vai tiek plānots Daugavas šķērsojums no Bolderājas uz Kundziņsalu. Rīgas Brīvostas pārvaldes pārstāvji iespēju robežās sniedza atbildes uz jautājumiem.
  - 5.1.6. Pamatojoties uz Ierosinātāja pieteikumu un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, Birojs sagatavoja un 2009.gada 16.aprīlī izsniedza Programmu pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcijas ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Darba ziņojuma izstrādes stadijā:**

- 5.2.1. Darba ziņojumu sagatavoja Izstrādātājs - SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" un 2010.gada 16.augustā Ierosinātājs iesniedza to izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā.
- 5.2.2. Darba ziņojums sabiedrībai bija pieejams: Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijā, Rūpniecības ielā 21, Rīgā; Rīgas Brīvostas pārvaldes administrācijā, O.Kalpaka bulvārī 12, Rīgā; Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē, Rūpniecības ielā 23, Rīgā; Vides pārraudzības valsts birojā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, kā arī Rīgas Brīvostas mājaslapā www.rigasbrivosta.lv sadaļā "par ostu".
- 5.2.3. Darba ziņojuma sabiedriskajā apspriešanā klātienē, kas notika 2010.gada 30.augustā Rīgas Brīvostas pārvaldes konferenču zālē, O.Kalpaka bulvārī 12, Rīgā, atbilstoši sanāksmes protokolam piedalījās 24 interesenti. Informācija par sanākumi tika publicēta laikrakstu "Latvijas Vēstnesis" un "Neatkarīgā Rīta Avīze" 2010.gada 20.augusta numuros. Sanāksmes laikā Ierosinātāja pārstāve iepazīstināja klātesošos ar līdzšinējo ietekmes uz vidi novērtējuma gaitu un sanāksmes dienaskārtību. SIA "Kurbada Tilti Deprom Ramboll" pārstāvis informēja klātesošos par pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcijas projekta izstrādi, par veikto inženierģeoloģisko izpēti, matemātisko modelēšanu, veiktajiem hidrogrāfiskajiem mērījumiem, galvenajiem plānotajiem kanāla tehniskajiem parametriem un iespējamajiem rekonstrukcijas variantiem. Izstrādātāja pārstāve sniedza informāciju par veiktās izpētes rezultātiem un projekta tālāko virzību. Sanāksmes dalībnieki interesējās par izrokamās grunts apjomu; par iespējamās ietekmes – uzduļķojuma - ilgumu rakšanas un grunts noglabāšanas rezultātā; kādi ir kritēriji ietekmes ilguma (ilglaicīgs, īslaicīgs) noteikšanai; vai ir kādi ierobežojumi darbu veikšanai zivju nārsta laikā; vai ir pētīta iespējamā ietekme uz Jūrmalas pludmales ūdens kvalitāti, ko varētu radīt paredzētā darbība; vai ir vērtēta iespējamā ietekme, ņemot vērā ūdens līmeņu svārstības Daugavā; applūstošo teritoriju izmaiņas, arī Krievu salas un Žurku salas un citu piestātņu kontekstā; vai ir vērtēta skaņa no kuģu signāliem, ienākot ostā; vai tiks mērīts troksnis, ko rada zemesracēji, kā tas varētu ietekmēt piekrastes iedzīvotājus; vai ir veikta iedzīvotāju aptauja saistībā ar plānoto darbību un par aptaujas metodi; kas veica aptauju, kādi jautājumi uzdoti; vai dabā ir apsekota teritorija, kurā paredzēts veidot pagaidu atbērtni; vai ņemts vērā, ka lielie kuģi, kas ienāk ostā, ar dzenskrūvēm nepārtraukti uzduļķo ūdeni; vai plānotā pagaidu atbērtne nepieciešama jebkurā variantā; vai ir iespējams grunti izbērt jūrā; kādas būs projekta izmaksas; vai Rīgas ostai obligāti jāņem vērā šis ietekmes uz vidi novērtējums. Sanāksmes dalībnieki ierosināja paredzēt pastāvīgu projekta arheoloģisko uzraudzību un atrast citu vietu atbērtnes veidošanai, piemēram, Voleros vai Krievu salā. SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" un Rīgas Brīvostas pārvaldes pārstāves iespēju robežās sniedza atbildes uz jautājumiem.
- 5.2.4. Darba ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojā saņemtas:
  - Latvijas Hidroekoloģijas institūta 2010.gada 30.augusta atsauksme, kurā norādīts, ka:
  - ziņojumā nav izvērtēta paredzētās darbības ietekme uz Rīgas līča krasta erozijas procesiem, lai gan kanāla padziļināšana var būtiski izmainīt garkrasta smilšu plūsmu. Deponējot izņemto grunti 20 m dziļumā, tā neatgriezeniski tiek izņemta no garkrasta plūsmas bilances un pastiprina eroziju krasta posmos aiz ostas (garkrasta plūsmas virzienā). Atsauksmē norādīts, ka nepieciešams izvērtēt izņemtās grunts deponēšanas iespējas seklūdens zonā aiz ostas, izvērtējot ne tikai izmaiņas smilšu

- garkrasta plūsmā, bet arī erozijas ietekmēto krasta posmu zaudējumu (metri gadā) un nākotnē paredzamos ekonomiskos zaudējumus;
- ziņojuma 3.6.2.nodaļā “Rekonstrukcijas darbu skarto akvatoriju raksturojums” jāsniedz atsaucē uz informācijas avotu vai konkrētu analīžu rezultātiem, ja pētījums veikts ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros. Ziņojumā jāsniedz maksimāli precīza kvantitatīva informācija par esošo vides stāvokli plānotajās izņemtās grunts deponēšanas vietās un ietekmes zonā ap tām, jo izņemtās grunts deponēšanas ietekme būs jūtama arī ārpus deponēšanas poligona robežām;
  - ziņojuma 4.7.sadaļu jāpapildina ar garkrasta smilšu plūsmas iespējamo izmaiņu novērtējumu;
  - izņemtās grunts deponēšanas ietekmes novērtējums jāpapildina, izmantojot Ūdens ietvaddirektīvā norādītos kvalitātes elementus.
- Koalīcijas dabas un kultūras mantojuma aizsardzībai 2010.gada 8.septembra vēstule, kuru parakstījuši 100 iedzīvotāji. Vēstulē iebilsts pret plānoto grunts atbērtnes veidošanu jūrā pie Daugavgrīvas bākas, paralēli Daugavgrīvas molam un izteikts viedoklis, ka plānotā grunts atbērtne degradēs Daugavgrīvas bākas, mola un Komētforta ainaviskās vērtības; tiks iznīcināta nozīmīga rīdžinieku atpūtas vieta, zaudētas dabīgās piekrastes kāpas un apdraudēts Daugavgrīvas dabas liegums; zaudēts ievērojams zivju skaits, daudzas no kurām šeit nārsto; nepietiekami izvērtēta iespējamā ietekme uz applūstošajām teritorijām, izvērtējot Daugavas gultnes maiņas ietekmi uz straumi un Daugavas, Buļļupes un Loču kanāla krastiem.
  - Koalīcijas dabas un kultūras mantojuma aizsardzībai 2010.gada 8.septembra vēstule, kurā pausts viedoklis saistībā ar sagatavoto darba ziņojumu un sniegti priekšlikumi tā pilnveidošanai:
    - Paredzētā darbība neatbilst teritorijas plānojumam, jo:
      - grunts krautne 50 līdz 70 ha platībā, kas paceļas 3 līdz 5 m virs ūdens līmeņa, nav klasificējama kā grunts novietošana ūdens akvatorijā. Tās paredzamā 10 gadu izmantošana pārsniedz Rīgas attīstības plāna (turpmāk – RAP) 2006. – 2018.gadam termiņu, līdz ar to nepieciešami teritorijas plānojuma grozījumi;
      - grunts krautnes novietojums blakus Rietumu molam var izraisīt akvatorijas un krasta līnijas izmaiņas. RAP Apbūves noteikumos noteikts, kādos gadījumos drīkst izmainīt krasta līniju, taču “pagaidu atbērtne” tiem neatbilst;
      - RAP teritorija pie Daugavgrīvas mola ir noteikta kā “publiski pieejama krastmala ostas teritorijā”, bet, izveidojot grunts krautni, tā vairs nebūs krastmala ar RAP norādīto krasta konfigurāciju;
      - RAP “īslaicīgas lietošanas būvē” izmantošanas laiks noteikts 5 gadi un tās jānojauc pēc termiņa beigām. Savukārt grunts krautne paredzēta 10 gadiem, kas var neatbilst šim nosacījumam;
      - grunts krautnes veidošana klasificējama kā teritorijas inženiertehniskā sagatavošana un, lai to veiktu, nepieciešams mainīt zonējumu;
      - paredzētā darbība neatbilst Rīgas domes RAP definētajai teritorijas attīstības politikai.
    - Izņemtās grunts kvalitāte – grunts paredzēts izņemt līdz 5 m dziļumam, bet paraugi ņemti 5 cm dziļumā, līdz ar to tie neatspoguļo patieso grunts piesārņojuma līmeni grunts masā, ko paredzēts izsmelt. Tā kā atsevišķu piesārņojošo vielu koncentrācija tuvojas robežlielumiem, tad patiesais grunts piesārņojums var būt izslēdzošais faktors grunts izvietošanai jūras izgāztuvē un pie Rietumu mola. Patiesais grunts piesārņojums, iespējams, daudz būtiskāk var ietekmēt gan ūdens piesārņojumu uzduļķojuma laikā, gan peldūdēns kvalitāti Buļļupē, gan zivju resursus un

bioloģisko daudzveidību Mīlestības salā, Vecdaugavas un Daugavgrīvas dabas liegumos. Jebkādi secinājumi par grunts piesārņojuma nekaitīgumu izdarāmi tikai pēc ekotoksikoloģiskā novērtējuma.

- Plūdu draudi, peldūdus kvalitāte un straumes ātrums – Daugavas lejteces hidrodinamiskā modelēšana veikta pašreizējai Daugavas gultnes konfigurācijai un divām alternatīvām, pieņemot, ka kritisko vēju uzplūdumu atkārtotamība ir reizi 100 gados. Reāli pēdējo 5 gadu laikā kritiskie uzplūdumi ir bijuši vismaz divas reizes. Netiek analizēta situācija Bolderājas applūstošajās teritorijās, kas atrodas iepretim Mīlestības salai, pie Loču kanāla, kā Bolderājas applūšanu varētu ietekmēt padziļināšanas darbi pie Krievu salas un Krievu salas krasta līnijas konfigurācijas maiņa. Nav informācijas, kā tiks ietekmēta Buļļupes oficiālās pludmales peldūdus kvalitāte un peldūdus kvalitāte Rīgas līcī.
- Kultūras pieminekļi un ainava – ziņojumā nav analizētas ainavas un kultūrvēsturiskās vides izmaiņas, izmantojot vispārpieņemtos kritērijus. Daugavas gultne, iespējams, slēpj līdz šim neapzinātus kultūras mantojuma priekšmetus, tāpēc jāparedz projekta nozīmīgumam un specifikai atbilstoši, individuāli izstrādāti, arheoloģiskās uzraudzības principi. Priekškāpu zaudējums pagaidu grunts krautnes vietā uzskatāms ne vien par estētiskas dabas zaudējumu, bet arī saistāms ar vides izmaiņām Piejūras dabas parkā.
- Plānotās konstrukcijas drošība un iedzīvotāju drošība, peldoties un uzturoties grunts krautnes tuvumā – ziņojumā netiek sniegta informācija, kā bojājumi ģeotekstila konstrukcijās varētu ietekmēt ūdens kvalitāti un iedzīvotāju drošību. Tiek izteikts viedoklis, ka 10 gadu laikā līdz šim ainaviski vērtīga vieta tiks pilnībā degradēta un tās sakopšana un uzturēšana netiek paredzēta.
- Par paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedrisko apspriešanu – sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā netika minēta pagaidu grunts krautnes veidošana, līdz ar to apšaubāmi ir veiktās aptaujas secinājumi, jo šāda informācija parādījās tikai darba ziņojumā. Koalīcijas dabas un kultūras mantojuma aizsardzībai vēstulē norādīts, ka neviens no viņu uzrunātajiem Bolderājas iedzīvotājiem par projekta risinājumiem nav bijis informēts, tāpat kā nevalstiskās organizācijas, kas pastāvīgi piedalās plānošanas procesu sabiedriskajās apspriešanās. Vēstulē norādīts, ka uzrunātie ir iebilduši pret pagaidu grunts krautnes veidošanu pie Rietumu mola.
- Ietekmes novērtējums uz zivju resursiem – tā kā nav veiktas izsmēlamās grunts analīzes, tad ietekme uz zivju resursiem nav apzināta un atbilstoši novērtēta.
- Biedrības “Vides aizsardzības klubs” 2010.gada 8.septembra vēstuli, kurā pausts viedoklis, ka vislielākos iebildumus izraisa plānotā izsmēlās grunts atbērtnes veidošana netālu no Rietumu mola un zivsaimniecībai radītie zaudējumi nebūs kompensējami ar ikgadējiem zaudējumiem, jo:
  - nav prognozējams, vai pēc 10 gadiem reņģes atgriezīsies savā barošanās vietā pie Rietumu mola;
  - laikā, kad samazinās vietējo zvejnieku skaits, nav pieļaujams, ka vienas uzņēmējdarbības rezultātā tiek iznīcināta otra, proti, vietējie zvejnieki;
  - nav garantijas, ka atbērtne būs tikai pagaidu. Atbilstoši RAP 10 gadi ir ilglaicīga būve.

Vēstulē norādīts, ka nepietiekami ir izvērtēta ietekme uz ainavu. Neiebilstot pret projektu kopumā, biedrība “Vides aizsardzības klubs” kategoriski ieilst pret plānoto pagaidu grunts atbērtni pie Rietumu mola un rekomendē atbērtni veidot tālāk jūrā. Uz mākslīgās salas tiek piedāvāts izvietot vēja turbīnas.

- Vecmīlgrāvja attīstības biedrības 2010.gada 8.septembra vēstule, kurā izteikts viedoklis, ka paredzētās darbības rezultātā var palielināties viļņu augstums, kas izraisīs krastu eroziju; vairāku gadu garumā traucējumu radīs grunts smēlēju radītais troksnis; vairāku gadu garumā tiks radīts ūdens uzduļķojums; bažas rada plānotā izsmeltās grunts glabāšanas vieta pretī Komētfortam Bolderājā. Vēstulē izvirzītas sekojošas prasības:
    - vienlaicīgi ar Daugavas gultnes padziļināšanas uzsākšanu nostiprināt krasta līniju;
    - izvēlēties citu izsmeltās grunts glabāšanas vietu;
    - Rīgas Brīvostas vadībai nodrošināt dialogu ar apkārtnes iedzīvotājiem dzīves kvalitātes un vides kvalitātes uzlabošanā, lai kopīgi izstrādātu pasākumus Brīvostas industriālās attīstības līdzsvarošanai ar iedzīvotāju interesēm;
    - nostiprinot krastu, paredzēt iedzīvotājiem publisku pieeju Daugavai.
- Vecmīlgrāvja attīstības biedrība uzskata, ka, veicot iedzīvotāju aptauju, respondentiem nav izskaidrota projekta būtība un iespējamā ietekme uz dzīves kvalitāti. Vēstulē izteikts atbalsts pieejas kanāla rekonstrukcijas 1.variantam.

- Dabas aizsardzības pārvaldes 2010.gada 17.septembra vēstule, kurā norādīts, ka:
  - plānotie pasākumi ietekmes mazināšanai netiek analizēti saistībā ar citām Rīgas Brīvostas teritorijā plānotajām aktivitātēm, piemēram, Ziemas ostas padziļināšanu, jo tas daudz aktīvāk varētu veicināt krasta daļas izskalošanos, grunts noslīdēšanu, nobrukšanu un Ziemas ostas teritorijā esošo būvju sēšanos un deformāciju;
  - patiesie zaudējumi vietējai zvejniecībai varētu būt ievērojami lielāki, jo, paplašinot kuģu ceļu, šī platība tiks izņemta no piekrastes zvejas aprītes. Vienlaikus netiek apšaubīta kuģu ceļa izveidošanas lietderība;
  - ziņojuma 3.1.nodaļā sniegtie vēsturiskie dati tikai daļēji atbilst vēsturiskai patiesībai;
  - ziņojuma 3.3.nodaļa jāpapildina ar hidrodinamisko procesu modelēšanu, kombinējot informāciju par klimata izmaiņu rezultātā paredzamo vispārējo ūdens līmeņa celšanos un applūstošo platību palielināšanos, tādējādi modelējot sistēmas funkcionēšanu arī tālākam laika periodam (30 līdz 50 gadi);
  - raksturojot ūdensobjekta plūdu režīma hidroloģisko stāvokli, nevajadzētu paust absolūtus apgalvojumus un atsaukties uz vispārēju temperatūras paaugstināšanos Eiropā, jo pēdējos gados klimata izmaiņas raksturojas ar kritiskām izpausmēm gan vasaras, gan ziemas sezonās;
  - raksturojot gultnes nogulumu piesārņojumu un ņemot vērā, ka grunti paredzēts deponēt jūrā vai piekrastē, tiks tieši ietekmēta ūdens ekosistēma, īpaši zemūdens rifī un dzīvotnes, tādēļ nepieciešams analizēt A robežvērtību pārsniegšanas radītās sekas, kā arī jāsniedz viennozīmīga informācija, ka, apglabājot grunti jūrā, būs nepieciešams veikt grunts ekotoksikoloģiskās analīzes;
  - ziņojuma 3.5.nodaļa jāpapildina ar datiem par valdošo straumju virzienu un deponētās grunts pārnesei virzieniem, pieņemot, ka viena no deponēšanas vietām tiks pilnīgi piepildīta. Šāda informācija nepieciešama, lai prognozētu potenciālo ietekmi uz netiešā tuvumā esošajām īpaši aizsargājamām jūras teritorijām “Rīgas līča rietumu piekraste”, “Selga uz rietumiem no Tūjas” un “Vitrupe – Tūja”;
  - ziņojuma 3.6.nodaļā, ja šobrīd nav konkrētu datu, tad vismaz jāiekļauj faktori, kas var ietekmēt no jūras deponēšanas vietām attālākas teritorijas, arī īpaši aizsargājamās jūras teritorijas, ņemot vērā kopējos deponējamās grunts apjomus deponēšanas laikā un grunts stabilizācijas fāzē;

- ziņojuma 7.pielikuma ailē “Piezīmes” iekļautie apgalvojumi apšaubā jebkuru kontrolzveju veikušās institūcijas datu, kā arī zvejnieku zvejas žurnālu ierakstu ticamību;
- ņemot vērā dažādās pietātnēs un terminālos apstrādāto kravu daudzveidību, ziņojumam pievienotā valsts SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” 2010.gada 22.jūlija vēstule ar 5 piesārņojošo vielu vidējām vērtībām, nevis robežās no – līdz, uzskatāma par formālu un reālo situāciju maz raksturojošu. Nav skaidra ziņojuma sagatavotāju attieksme pret ziņojuma vērtētājiem 9.pielikuma 34. līdz 38.lpp. aizpildot ar skaitļu rindu izdrukām, bez paskaidrojumiem.

Vienlaikus Dabas aizsardzības pārvalde uzsver, ka iepriekš minētā informācija būtiski nemaina izvēli par labu 1. vai 2.variantam, un ierosina pilnveidot ziņojumu, izvērtējot:

- klimata izmaiņu ilgākā laika periodā radīto ietekmi uz Daugavas upes grīvu, realizējot projektu, kā arī ar to saistīto iespējamo ietekmi uz Rīgas līča piekrastes daļu (krastu erozijas risks, ar to saistītie mehāniskie bojājumi un ūdens masu uzduļķošana);
- Daugavas upes gultnes padziļināšanas darbos izņemtās grunts piesārņojuma līmeni un ar šo grunšu deponēšanu saistītos jautājumus attiecībā uz dabas parku un īpaši aizsargājamām jūras teritorijām “Rīgas līča rietumu piekraste”, “Selga uz rietumiem no Tūjas” un “Vitrupe – Tūja”, kā arī Rīgas līci un tā piekrasti kopumā;
- plānotās grunts atbērtnes potenciāli radītā ķīmiskā piesārņojuma ietekmi uz dabas parka “Piejūra” lieguma zonu “Daugavgrīva”, jo pastāv iespējamība, ka deponētās grunts piesārņojums nonāks gruntsūdeņos, netieši radot ietekmi uz dabas vērtībām;
- pieejamo informāciju par citās valstīs veiktajiem ostu rekonstrukcijas projektiem un to radītajām sekām ilgtermiņā;
- paredzētās darbības ietekmes uz vidi kontekstā ar citiem vienlaikus realizējamajiem Rīgas Brīvostas infrastruktūras uzlabošanas projektiem, kuru īstenošanas laikā atsevišķām darbībām summārā ietekme uz apkārtējo vidi var būt lielāka, nekā atsevišķi vērtējot katru no darbībām.

Dabas aizsardzības pārvalde uzskata, ka, lai mazinātu paredzētās darbības iespējamo radīto krastu erozijas risku dabas parka dabas lieguma “Mīlestības sala” zonā, būtu nepieciešams paredzēt izbūvēt papildus mākslīgās krastu stiprinājumu būves, kas pasargātu dabas lieguma zonu no pastiprinātas augsnes erozijas, kā arī norāda, ka tālākai projektēšanai atbalsta rekonstrukcijas 1.variantu.

- Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2010.gada 21.septembra vēstule, kurā norādīts, ka izvērtēta paredzētās darbības atbilstība Rīgas domes saistošo noteikumu Nr.34 “Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” 15.pielikumam “Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” (ar 2009.gada 18.augusta grozījumiem) un sniegti sekojoši komentāri:
- pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcijas ietekmes uz vidi novērtējums jāveic kontekstā ar citiem esošajiem Rīgas ostas infrastruktūras uzlabošanas vai plānotajiem projektiem, vērtējot šo objektu summāro ietekmi. SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” sagatavotajā ziņojumā nav izvērtēta grunts novietnes un pieejas kanāla padziļināšanas ietekme uz plānoto SIA KU “Baltic Oil Terminal” naftas un ķīmisko produktu pārkraušanas termināli Rīgā, Flotes ielā 2;
- ziņojuma 89.lp. minēts konstatētais vēsturiskais piesārņojums, taču ziņojumā nav norādīts, kurās vietās un kāds piesārņojums konstatēts, kā arī nav izvērtēta tā ietekme, veicot būvniecības darbus;

- Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments (turpmāk – Departaments) nepiekrīt ziņojumā apgalvotajam, ka grunts novietne atbilst Rīgas teritorijas plānojumam 2006. – 2018.gadam ar grozījumiem plānotajai (atļautajai) izmantošanai, jo grunts novietne tiek plānota ārpus Rīgas administratīvās teritorijas;
  - Departaments iesaka ziņojumam pievienot Latvijas Hidroekoloģijas institūta atzinumu par plānotās darbības ietekmi uz Rīgas jūras līci;
  - Departaments norāda, ka izņemtās grunts deponēšanas atbērtne pie Rietumu mola nav uzskatāma ne par pagaidu, ne par īslaicīgu būvi, tādēļ ietekmes novērtējumā ir ņemams vērā šīs būves pastāvīgums;
  - lai gan ziņojuma 180.lpp. norādīts, ka, kamēr izņemamā grunts tiks glabāta pagaidu krautnē, pilnībā no dabisko jūras procesu norises tiks norobežota pludmale, embrionālās priekškāpas un pelēkās kāpas, tomēr ziņojumā nav izvērtēta grunts novietnes ietekme uz rekreācijas resursiem un pludmales pieejamību, kā arī nav izvērtēti ietekmes samazināšanas pasākumi;
  - nav vērtēta plānotās darbības ietekme uz pludmales smilšu kvalitāti, ņemot vērā uzduļķojuma un/vai piesārņojuma nonāksanu ūdens vidē deponēšanas un uzglabāšanas laikā, kā arī izvērtēti ietekmes samazināšanas pasākumi;
  - Departaments vērš uzmanību uz to, ka ir pagarināts dabas liegumu “Vecdaugava” un “Jaunciems” dabas aizsardzības plānu darbības termiņš;
  - ziņojumā nav izvērtēta grunts novietnes ietekme uz Komētforta dambi un nav saņemts Valsts kultūras pieminekļu inspekcijas atzinums par grunts pagaidu novietnes pieļaujamību kultūras pieminekļa aizsargjoslā;
  - Departaments norāda, ka trokšņa aprēķinos nav ņemts vērā fona troksnis, tāpēc nav korekti secinājumi par trokšņa līmeni tuvākajās dzīvojamās teritorijās;
  - Departaments norāda, ka nav izvērtēta iespējamā ietekme uz teritorijām Daugavas krastā, kas netiks nostiprinātas, jo pēc rekonstrukcijas būtiski palielināsies kanāla dziļums un platums, līdz ar to viļņi iesniegsies tālāk Brīvostas teritorijā un, palielinoties viļņošanās procesiem, iespējama ietekme uz applūstošajām teritorijām;
  - Departaments norāda, ka nav izvērtēta Mīlestības salas krasta erozijas ietekme uz bioloģisko daudzveidību, kā arī iespējamās krasta nostiprināšanas ietekme uz Mīlestības salas hidrogrāfisko režīmu;
  - Departaments norāda, ka netiek analizēta jūras izgāztuvju izveides un ar to saistītās grunts deponēšanas iespējamā ietekme uz jaunizveidotajām jūras īpaši aizsargājamajām teritorijām;
  - nav informācijas par Rīgas līča akvatoriju darbībai paredzētajā posmā, kā arī nav izvērtētas piekrastes straumes un plānoto jūras izgāztuvju iespējamās ietekmes;
  - nav vērtēta iespējamā ietekme uz jūras krastu procesiem;
  - nav vērtēta plānotās darbības ietekme uz Daugavgrīvas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu izvadiem jūrā.
- Valsts vides dienesta (turpmāk – VVD) 2010.gada 24.septembra vēstule, kurā norādīts, ka VVD nav būtisku iebildumu pret izstrādāto darba ziņojumu. Lai arī 2.variantā kuģu kanāls atradīsies tuvāk īpaši aizsargājamām dabas teritorijām “Mīlestības sala” un “Piejūra”, VVD uzskata, ka ietekme uz dabas teritorijām būs nebūtiska. VVD uzskata, ka noslēguma ziņojumā jāizstrādā rekomendācijas un pasākumu plāns konkrētajām vietām krastu un piestātņu pamatņu erozijas novēršanai, kas varētu rasties kuģu kanāla padziļināšanas rezultātā. Ziņojumā nav informācijas par kuģu pieejas kanāla (no pieņemšanas bojas līdz ostas vārtiem) paplašināšanas un padziļināšanas ietekmi uz sanešu plūsmu Rīgas līča piekrastē.

Grunts novietne (~70 ha) pie Rietumu mola jūrā nav paredzēta Rīgas pilsētas teritorijas plānojumā un VVD norāda, ka novietnes izveide var izsaukt lielu sabiedrības rezonansi. VVD uzskata, ka jāsniedz skaidrojums ziņojumā minētajai “varavīksnes metodei”, vai jaunā izgāztuves vieta ir saskaņota ar Latvijas Jūras administrāciju, jāprecizē ziņojumā norādīto Ministru kabineta noteikumu nosaukumi, numuri un tajos noteiktie mērķlielumi, kā arī viennozīmīgi jānorāda, ka izņemtās grunts novietošanu jūras izgāztuvēs atļauts veikt tikai tad, ja grunts ķīmiskajās analīzēs piesārņojuma līmenis nepārsnieds normatīvajos aktos noteiktās normas.

- Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes 2010.gada 29.septembra vēstule, kurā norādīts, ka ziņojums sagatavots labā kvalitātē un sniedz pietiekami informācijas par plānoto darbību, taču ziņojumā ir atsevišķas neprecizitātes un nepilnības, kas jānovērš:
- lai realizētu izsmeltās grunts novietošanu atbērtnē jūrā, būs nepieciešams veikt grunts ekotoksikoloģiskās analīzes atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 13.jūnija noteikumu Nr.475. 20.punktam;
- tā kā projekta realizācijas laikā paredzama būtiska ietekme uz zivju resursiem un pārējo ūdens faunu, nepieciešams saņemt zivsaimnieciskās ekspertīzes slēdzienu par iespējamo kaitējumu zivju resursiem vai izmaiņām ūdens ekosistēmā, veicot darbus Daugavas akvatorijā, un rekomendējamo laiku darbu veikšanai;
- Vides pārvaldes vērtējumā labākais risinājums būtu izsmeltās grunts novietošana esošajā Rīgas Brīvdostas atbērtnē jūrā, neveidojot pagaidu atbērtnes pie moliem;
- nepieciešams paredzēt krasta nostiprināšanas pasākumus un monitoringu vietās, kur tiek prognozēti krasta erozijas procesi;
- Rīgas teritorijas plānojumā 2006.-2018.gadam norādītas teritorijas ar applūšanas risku reizi 100 gados, kur jāaizsargā esošā apbūve;
- ziņojumam nav pievienots neviens līgums, kas apliecinātu, ka BO SIA “Eko Osta” varētu nodrošināt piesārņojuma (arī noplūžu un avāriju gadījumos) savākšanu Rīgas Brīvdostā;
- Vides pārvalde uzskata, ka kļūdains ir apgalvojums, ka kuģu kustības radītais troksnis nebūs dzirdams, jo modelēšanā prognozētais trokšņa līmenis ir ilgtermiņa vidējais līmenis no daudziem atsevišķiem garām peldošiem kuģiem, kuru radītais troksnis ir ievērojami lielāks par 15 dB(A);
- pirms padziļināšanas darbu veikšanas Daugavas akvatorijā nepieciešams saņemt Rīgas domes rakstisku piekrišanu.

Papildus iepriekš minētajām vēstulēm Rīgas Brīvdostas pārvalde ir saņēmusi Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālas vides pārvaldes 2010.gada 23.augusta vēstuli, kurā norādīts, ka būtiskākā ietekme būs krastu erozija nenostiprinātajos posmos īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās un jau izbūvētajās piestātnēs, tāpēc noslēguma ziņojumā jāsniedz konkrētas rekomendācijas un pasākumu plāns konkrētām vietām, lai nepieļautu krasta un piestātņu pamatņu eroziju. Savukārt grunts novietne (~70 ha) pie Rietumu mola nav paredzēta Rīgas pilsētas teritorijas plānojumā un tās izveide var izsaukt lielu sabiedrības rezonansi. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei nav būtisku iebildumu saistībā ar sagatavoto darba ziņojumu.

- 5.2.5. Birojs, ņemot vērā sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtos vērtējumus, institūciju, organizāciju un iedzīvotāju komentārus un priekšlikumus, izvērtēja darba ziņojuma atbilstību programmā izvirzītajām prasībām, sagatavoja un

2010.gada 19.oktobrī izsniedza atzinumu, pievienojot tam arī visas saņemtās vēstules un ekspertu vērtējumus. Atzinumā par darba ziņojumu tika norādīts, kāda ziņojumā iekļautā informācija papildināma un precizējama, lai noslēguma ziņojums atbilstu izsniegtās programmas un spēkā esošās likumdošanas prasībām.

5.3. Sabiedrības informēšana, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti noslēguma ziņojuma izstrādes stadijā:

5.3.1. 2010.gada 20.decembrī Vides pārraudzības valsts birojā tika iesniegts izvērtēšanai noslēguma ziņojums. Noslēguma ziņojums sabiedrībai bija pieejams: Rīgas Brīvostas pārvaldes administrācijā, O.Kalpaka bulvārī 12, Rīgā; Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē, Rūpniecības ielā 23, Rīgā; Vides pārraudzības valsts birojā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, kā arī mājaslapās www.rigasbrivosta.lv/lv/parostu/vide/novertejumi/ un www.vpvb.gov.lv.

5.3.2. Noslēguma ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojā saņemtas:

- Latvijas Hidroekoloģijas institūta 2011.gada 14.janvāra vēstule, kurā norādīts, ka, lai arī ziņojumā ir minētas alternatīvas grunts deponēšanas metodes, bez pienācīgas analīzes par vienīgo pieņemamo tiek uzskatīta grunts deponēšana esošajā un jaunizveidotajā poligonā jūrā. Tā kā abi poligoni atrodas dziļāk par 20 m, vēstulē norādīts, ka izņemtā un deponētā grunts neatgriezīsies garkrasta sanešu transporta plūsmā un tas pastiprinās krasta eroziju, kam savukārt var būt būtiska ietekme uz krasta un jūras seklūdens daļas biotopiem, kā arī atsevišķos gadījumos uz krastā esošo infrastruktūru. Latvijas Hidroekoloģijas institūts uzskata, ka šī ietekme nav izvērtēta un neļauj noteikt nepieciešamās rīcības, norādot, ka ziņojumā adekvāti ir aprakstīta esošā situācija, bet nav veikta analīze par to, vai ietekme izplatīsies ārpus deponēšanai paredzēto poligonu robežām. Vēstulē norādīts, ka, ņemot vērā deponējamās grunts apjomu un sastāvu, samērā droši var pieņemt, ka negatīvā ietekme skars plašas jūras teritorijas ārpus poligonu robežām, pasliktinot vides stāvokli. Ņemot vērā Rīgas līča kvalitāti, nepieciešams izvērtēt, cik lielu teritoriju, kādā mērā un uz cik ilgu laiku skars negatīvā ietekme, un jāizstrādā nepieciešamās rīcības programma. Latvijas Hidroekoloģijas institūts uzskata, ka, izvērtējot ietekmi, nav ņemti vērā visi aspekti, un pauž viedokli, ka tā vietā, lai noteiktu pārejas periodu, kas būtu pamatojams ar īsāku vai garāku atjaunošanās laiku pēc grunts deponēšanas, vai specifiskas ietekmes zonas iezīmēšanu, kur labu stāvokli nav iespējams sasniegt, tiek izstrādāti dārgi un nevajadzīgi uz vides stāvokļa uzlabošanu vērsti pasākumi.
- Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes 2011.gada 12.janvāra vēstule, kurā norādīts, ka, sagatavojot noslēguma ziņojumu, nav ņemtas vērā norādes par darba ziņojumā konstatētajām nepilnībām, proti:
- Noslēguma ziņojuma 41.lpp. joprojām ir kļūdainais apgalvojums, ka Rīgas teritorijas plānojumā norādītas platības ar applūšanas risku reizi 10 gados, kur jāaizsargā esošā apbūve, lai gan saskaņā ar esošo likumdošanu un Rīgas teritorijas plānojumu 2006.-2018.gadam tajā norādītas teritorijas ar applūšanas risku reizi 100 gados, kur jāaizsargā esošā apbūve, un atsevišķi applūstošas teritorijas ar applūduma varbūtību reizi 10 gados.
- Noslēguma ziņojuma 41.lpp. joprojām ir apgalvojums, ka BO SIA "Eko Osta" nodrošina piesārņojuma (arī noplūžu un avāriju gadījumos) savākšanu Rīgas

Brīvestā, taču joprojām ziņojumam nav pievienots neviens līgums, kas to apliecinātu.

- Nav pietiekama pamatojuma iecerei veidot izsmeltās grunts pagaidu atbērtnes pie moliem, tā kā saskaņā ar ziņojuma 205.lpp. minēto šādas atbērtnes izveide nav uzskatāma par pagaidu (līdz 10 gadiem) atbilstoši Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumiem Nr.112 “Vispārīgie būvnoteikumi” un nav informācijas, kur izsmeltā grunts tiks novietota pēc pagaidu bērtnes likvidēšanas. Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvalde uzskata, ka labākais risinājums būtu izsmeltās grunts novietošana jau esošajā Rīgas Brīvestas atbērtnē jūrā, nepieciešamības gadījumā plānojot jaunas atbērtnes jūrā izveidi, jo padziļināšanas darbi Rīgas Brīvestas teritorijā tiek veikti samērā regulāri. Arī ziņojuma 4.5. un 4.6.tabulās sniegtā informācija liecina, ka mazāks kaitējums zivju populācijai būs gadījumā, ja grunts atbērtne tiktu veidota jūrā.
- Ņemot vērā Daugavas grunts analīzes, nav izvērtēta varbūtība grunts novietošanai un likvidēšanai, ja pēc ekotoksikoloģisko analīžu rezultātiem to nevarēs deponēt atbērtnēs jūrā.
- Ziņojumā nav aprakstīti plānotie pasākumi krasta nostiprināšanai vai monitoringam vietās, kur tas varētu būt nepieciešams atbilstoši informācijai par ietekmi pēc padziļināšanas darbu veikšanas.

Vēstulē norādīts, ka pirms darbu veikšanas nepieciešams saņemt Rīgas domes rakstisku piekrišanu Daugavas gultnes padziļināšanai atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 13.jūnija noteikumu Nr.475 “Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība” 26.punktam.

- Biedrības “Vides aizsardzības klubs” (turpmāk VAK) 2011.gada 14.janvāra vēstule, kurā norādīts, ka VAK kategoriski iebilst pret Rīgas Brīvestas padziļināšanas plānu, jo:
  - nav pieļaujama dabas teritoriju iznīcināšana ostas interešu vārdā;
  - minētā teritorija ir iecienīta atpūtas vieta simtiem rīdzinieku;
  - tā kā nav veiktas izsmelamās grunts kvalitatīvas analīzes, VAK uzskata, ka projekta ietekme uz zivju resursu zaudējumiem nav apzināta un situācijai atbilstoši konstatēta;
  - grunts atbērtne nebūs pagaidu, jo Rīgas reģiona mobilitātes ietekmes uz vidi novērtējumā tika sniegta informācija par dzelzceļa ierīkošanu minētajā atbērtnē (50 ha), tādējādi sabiedrība apzināti ir maldināta.

VAK iebilst, ka, attīstoties tranzīta nozarei konkrētā teritorijā, praktiski tiek iznīcināta zivsaimniecība, kas vēsturiski bijusi šīs teritorijas attīstības virzītājspēks.

- Koalīcijas dabas un kultūras mantojuma aizsardzībai (turpmāk Koalīcija) 2011.gada 14.janvāra vēstule, kurā analizēta noslēguma ziņojumā sniegtā informācija. Vēstulē norādīts, ka:
  - Ietekmes uz vidi novērtējums tiek veikts darbībai, kas jau ir veikta vai pašlaik tiek īstenota, par to liecina Rīgas Brīvestas valdes locekļu publiskās runas (pielikumā 2011.gada 13.janvārī laikrakstā “Čas” publicēta intervija). Koalīcija uzskata, ka grunts atbērtne pie Rietumu mola jāvērtē kā pastāvīga būve, nevis pagaidu un, iespējams, ka tā jāvērtē kā izslēdzosa.
  - Noslēguma ziņojumā nav iekļauts grunts ekotoksikoloģiskais novērtējums un tās iespējamās ietekmes uz dzīvajiem organismiem novērtējums (Atzinuma par darba ziņojumu 10.punkts).

- Noslēguma ziņojumā nav atbildes, kā tiks nodrošināta pagaidu grunts novietnes konstrukcijas drošība un iedzīvotāju drošība, peldoties un uzturoties plānotās grunts krautnes tuvumā (Atzinuma par darba ziņojumu 17.punkts). Koalīcija uzskata, ka atsaucē, ka jāatbilst normatīviem, neko nepaskaidro.
- Nav saprotams, kāpēc ietekmē uz bioloģisko daudzveidību (ziņojuma 4.13.sadaļa) nav informācijas, ka prognozētā ievērojamā zivju resursu samazināšanās un ūdens uzduļķojums ir saistīti ar ūdensputnu barošanās iespēju, līdz ar to putnu skaita samazināšanos visos ziņojumā minētajos dabas liegumos, kas atrodas padziļināmā kuģu ceļa tiešā tuvumā. Koalīcija uzskata, ka šāds secinājums ir saistāms ar izgāzušos mēģinājumu pārvietot lielos ķīrus uz Žurku salu.
- Nav skaidrs, kāds dokuments vai kritēriji ir baļļu sistēmas pamatā, analizējot ietekmi uz zivju resursiem, ja ziņojuma 13.pielikumā norādīts, ka pašreizējā darbu plānošanas stadijā zivsaimnieciskās ekspertīzes atzinumu sagatavot nav iespējams.
- Nav izvērtēta alternatīva, neveidojot grunts atbērti pie Rietumu mola.

Koalīcija uzskata, ka noslēguma ziņojumā nav sniegtas atbildes uz Koalīcijas vēstuli par darba ziņojumu:

- Paredzētās darbības neatbilstība teritorijas plānojumam.
Lai arī Apbūves noteikumu 567.punkts pieļauj izņemt grunti, kas atbilst vides aizsardzības kritērijiem, izmantot saimnieciskām vajadzībām un novietot pagaidu vai pastāvīgās novietnēs, kas izvietotas jūras ostas teritorijā, ūdens akvatorijā vai grunts novietnē jūrā, ziņojumā aprakstītā darbība - grunts krautnes veidošana 3 līdz 5 m virs jūras līmeņa, nav klasificējama kā grunts novietošana ūdens akvatorijā. 3 līdz 5 m virs jūras līmeņa uzbērtā teritorija 50 līdz 70 ha platībā nevar tikt saukta par ostas ūdens akvatorija teritoriju un tās paredzamā izmantošana 10 gadi ir vairāk par Rīgas attīstības plāna (turpmāk – RAP) 2006. – 2018.gadam termiņu. Lai ūdens akvatorijā iebērtā grunts paceltos virs jūras līmeņa, ir nepieciešami teritoriju plānojuma grozījumi, mainot zonējumu. Krautnes novietojums blakus Rietumu molam ir akvatorija teritorijas un krasta līnijas izmaiņš. RAP Apbūves noteikumos ir minēti iemesli krasta līnijas izmaiņai, taču “pagaidu atbērtne” nav neviens no tiem. RAP Paskaidrojuma raksta kartēs teritorija pie Daugavgrīvas mola izmantojama kā “publiski pieejama krastmala ostas teritorijā”. Izveidojot atbērti, tā vairs nebūs krastmala ar plānā norādīto krasta konfigurāciju. Teritorijas plānojumā ir noteikts “īslaicīgas lietošanas būves” ierobežojums – ne ilgāk par 5 gadiem un līdz šā termiņa beigām jānojauc. Koalīcija uzskata, ka pagaidu atbērtes veidošana kvalificējama kā teritorijas inženiertehniskā sagatavošana un, lai to īstenotu, nepieciešams mainīt zonējumu, kā arī norāda, ka projekts neatbilst RAP Rīgas domes definētajai teritorijas attīstības politikai.
- Par izņemamās grunts kvalitāti.
Noslēguma ziņojuma 79.lpp. norādīts, ka analizēti grunts paraugi, kas ņemti līdz vidēji 5 cm dziļumam, taču grunti paredzēti izņemt līdz 5 m dziļumam, līdz ar to grunts paraugu analīzes faktiski neatspoguļo patieso grunts piesārņojuma līmeni grunts masā, kas tiks izsmelta. Tā kā atsevišķu paraugu piesārņojuma koncentrācijas tuvojas robežlielumiem, Koalīcija uzskata, ka patiesais grunts piesārņojums var būt izslēdzošs faktors grunts izvietošanai jūras izgāztuvē un pie Rietumu mola. Patiesais grunts piesārņojums, iespējams, daudz būtiskāk var

ietekmēt gan ūdens piesārņojumu uzduļķojuma laikā, gan peldūdus kvalitāti Buļļupē, gan zivju resursus un bioloģisko daudzveidību dabas liegumos, tāpēc Koalīcija uzskata, ka jebkuri secinājumi par grunts nekaitīgumu izdarāmi pēc ekotoksikoloģiskās analīzes vides novērtējuma ietvaros.

- Par plūdu draudiem, peldūdus kvalitāti un straumes ātruma ietekmi.
Ziņojuma 4.6.sadaļā ir aprakstīta veiktā Daugavas lejteces hidrodinamiskā modelēšana pašreizējai Daugavas gultnes konfigurācijai un divām alternatīvām scenārijiem, kas atbilst vēja uzplūdu atkārtotam Rīgas jūras līča dienviddaļā reizi 100 gados, taču pēdējos 5 gados šādi kritiskie vēju uzplūdi ir bijuši vismaz divas reizes un ar tiem saistīti ne vien applūšanas draudi, bet arī būtiska krastu konfigurācijas maiņa. Ziņojumā norādīta iespējamā ietekme uz Mīlestības salu, taču netiek analizēta situācija Bolderājas applūstošajās teritorijās, ar Daugavu saistītajā Buļļupē iepretim Mīlestības salai, pie Loču kanāla. Koalīcija norāda, ka ziņojumā netiek atbildēts, kā tiks ietekmēta Buļļupes oficiālās pludmales peldūdus kvalitāte un peldūdus kvalitāte Rīgas līcī.
- Par kultūras pieminekļiem un ainavu.
Koalīcija uzskata, ka ainavas un kultūrvēsturiskās vides izmaiņas ir analizētas, taču secinājumi, kas izdarīti, nav saistībā ar valsts ratificēto Eiropas ainavu konvenciju un apšaubāms ir secinājums, ka atbērtnes izveidošana pie Rietumu mola nav paredzēto darbību ierobežojošs faktors. Koalīcija uzskata, ka, īstenojot projektu, jāparedz projekta nozīmīgumam un specifikai atbilstoši, individuāli izstrādāti arheoloģiskās uzraudzības principi, kā arī norāda, ka priekškāpu zaudējums pagaidu krautnes vietā ir ne vien estētiskas dabas jautājums, bet saistāms ar vides izmaiņām Piejūras dabas parkā, kas ziņojumā nav pienācīgi izvērtēts.
- Par pagaidu grunts novietnes konstrukcijas drošību un iedzīvotāju drošību, peldoties un uzturoties plānotās grunts krautnes tuvumā.
Ziņojumā nav informācijas, ka iespējamie bojājumi ģeotekstila konstrukcijā varētu ietekmēt ūdens kvalitāti un cilvēku drošību, kas peldēsies blakus krautnei vai mēģinās tajā uzkāpt. Ja darbības īstenotājs uzstāj, ka pagaidu atbērtnei ir pagaidu raksturs, ziņojumā jāsniedz informācija, kā krautnes novākšana ietekmēs vidi un kāda būs paredzēto darbu secība.
- Par sabiedrisko apspriešanu.
Koalīcija pauž viedokli, ka noslēguma ziņojuma apspriešana Ziemassvētku un Jaunā gada svinību laikā liecina par nevēlēšanos iesaistīt sabiedrību.
- Koalīcijas dabas un kultūras mantojuma aizsardzībai (turpmāk Koalīcija) 2011.gada 14.janvāra vēstule ar 262 Bolderājas un Daugavgrīvas iedzīvotāju parakstiem, kuri iebilst pret paredzēto grunts krautnes izveidi Daugavgrīvā, pie Rietumu mola, izmainot akvatorija teritoriju un krasta līniju, būtiski ietekmējot ainavu, kultūrvēsturisko vidi un Piejūras dabas parku.

- Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 2011.gada 17.janvāra vēstule, kurā norādīts, ka pagaidu grunts atbērtne pie Rietumu mola nav paredzēta Rīgas teritorijas plānojumā un tās izveidošana var izsaukt lielu sabiedrības rezonansi. Lielrīgas reģionālā vides pārvalde neiebilst, ka tiek rekomendēts rekonstruēt kuģu ceļu atbilstoši 1.variantam.
- Dabas aizsardzības pārvaldes 2011.gada 20.janvāra vēstule, kurā norādīts, ka ziņojuma 4.14.nodaļā ir aprakstīta paredzētās darbības negatīvā ietekme uz ainavu un rekreācijas resursiem pie Rietumu mola, bet 222.lpp.secināts, ka kopumā paredzētā darbība radīs pozitīvu ietekmi uz tūrisma resursiem, kas Dabas aizsardzības pārvaldes skatījumā ir pretrunā ar 4.14.nodaļā minēto. Dabas aizsardzības pārvalde uzskata, ka nepieciešams konkretizēt pozitīvo ietekmi, nevispārinot to. Ņemot vērā sabiedrības negatīvo nostāju un paredzētās darbības iespējamo negatīvo ietekmi uz ainavu un zivju resursiem, Dabas aizsardzības pārvalde norāda, ka jāizvērtē alternatīvu risinājumu grunts atbērtnes izvietošanai sauszemes teritorijās. Dabas aizsardzības pārvalde atbalsta rekonstrukcijas projekta 1.varianta tālāku virzību.
- Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta (turpmāk Departaments) 2011.gada 25.janvāra vēstule, kurā norādīts, ka, izvērtējot plānotās darbības atbilstību Rīgas domes 2005.gada 20.decembra saistošo noteikumu Nr.34 "Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" 15.pielikumam "Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana" (ar grozījumiem Rīgas domes 2009.gada 18.augusta saistošo noteikumu Nr.5 "Grozījumi Rīgas domes saistošajos noteikumos Nr.34 "Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi"" redakcijā), tiek sniegti sekojoši komentāri par sagatavoto noslēguma ziņojumu:
  - Ziņojuma 122.lpp. nav minēts, ka dabas parkā "Piejūra" izveidoti mikroliegumi.
  - Ziņojuma 147.lpp. norādīts, ka tīrīšanas darbos izņemto piesārņoto grunti novietos īpaši paredzētā vietā attīrīšanai vai poligonā. Departaments uzskata, ka, ņemot vērā iespējamās piesārņotās grunts apjomus, ziņojumā jāsniedz informācija par tās novietni.
  - 33.lpp. norādīts, ka kopējais paredzamais grunts apjoms ir 14 milj. m³, savukārt 204.lpp. lasāms, ka Rīgas jūras līča esošajā izgāztuvē deponēs 8 milj. m³ un plānotajā izgāztuvē 3 – 4 milj. m³ grunts. Nepieciešams precizēt, kur tiks deponēti atlikušie 2 – 3 milj. m³ grunts.
  - Izņemtās grunts deponēšanas atbērtne pie Rietumu mola nav uzskatāma ne par pagaidu, ne par īslaicīgu būvi, jo saskaņā ar Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumiem Nr.112 "Vispārīgie būvnoteikumi" pagaidu būve ir būvdarbu veikšanai nepieciešama būve, kas jānojauc pirms būvobjekta nodošanas ekspluatācijā (par pagaidu būvēm netiek uzskatītas īslaicīgas lietošanas būves), bet par īslaicīgas lietošanas būvi tiek uzskatīta būve, kuras ekspluatācijas laiks nav ilgāks par pieciem gadiem un kas jānojauc līdz minētā termiņa beigām, tādēļ ietekmes uz vidi novērtējumā ir ņemams vērā plānotās atbērtnes būves pie Rietumu mola pastāvīgums.
  - Ņemot vērā, ka plānotā atbērtne pie Rietumu mola ir uzskatāma par pastāvīgu būvi, būtu izvērtējami vēl citi plānotās jūras izgāztuves novietnes alternatīvie varianti.
  - Ziņojumā nav veikta plānotās grunts atbērtnes teritorijas ģeoloģiskā izpēte.

- Ziņojumā nav ietverta informācija par plānotās darbības, īpaši esošās un plānotās jūras izgāztuves, ietekmi uz Rīgas līča krasta erozijas procesiem.
  - 191.lpp. norādīts, ka augšup padziļināmā upes posmā pastiprināsies gultnes erozijas procesi, līdz ar to ziņojums papildināms ar informāciju par iespējamām gultnes erozijas ietekmēm Vanšu tilta tuvumā.
  - Departaments atkārtoti vērš uzmanību, ka dabas liegumam “Vecdaugava” un dabas liegumam “Jaunciems” ir pagarināti dabas aizsardzības plānu darbības termiņi līdz 2013.gada 31.decembrim.
  - Departaments norāda, ka nepamatots ir apgalvojums, ka uz dabas parka “Piejūra” dabas lieguma zonas “Vecdaugava” teritoriju negatīvu ietekmi rada samazinātais iesālā jūras ūdens pieplūdums, un uzskata, ka minētā informācija ir precizējama, ņemot vērā SIA “Procesu analīzes un izpētes centrs” 2010.gada izpēti par klimata pārmaiņu saistītajiem hidroloģiskajiem procesiem Rīgas pilsētā, kurā norādīts, ka pastiprināti dabas parka “Piejūra” dabas lieguma zonā “Vecdaugava” tiek ieskalots iesālais ūdens pāri pēdējo gadu lielo vētru laikā noskalotajai priekškapai.
  - Noslēguma ziņojumā nav izvērtēta plānotās darbības ietekme uz vidi kontekstā ar citiem Rīgas ostas apstiprinātajiem vai plānotajiem projektiem, vērtējot šo objektu summāro ietekmi uz apkārtējo vidi, īpašu uzmanību pievēršot SIA KU “Baltic Oil Terminal” plānotajai darbībai un ar to saistītās Ziemas ostas padziļināšanas rezultātā plānotajiem grunts deponēšanas apjomiem un grunts deponēšanas vietai.
  - Plānotā darbība (grunts materiāla novietne) ir pretrunā Aizsargjoslu likumā 38.pantā aizsargjoslās ap kultūras pieminekļiem noteiktajiem aprobežojumiem, jo aizsargjoslās (aizsardzības zonās) ap kultūras pieminekļiem aizliegts izvietot lopbarības, minerālmēslu, degvielas, eļļošanas materiālu, ķīmisko vielu, kokmateriālu un citu veidu materiālu un vielu glabātavas, izņemot šim nolūkam īpaši paredzētas un iekārtotas vietas. Departaments nepiekrīt apgalvojumam ziņojuma 222.lpp., ka plānotā darbība nodrošina kultūras pieminekļa saglabāšanu.
  - Ziņojumā nav norādītas piesārņotās vietas, kāds piesārņojums ir konstatēts, kā arī izvērtēta tā ietekme, veicot būvniecības darbus.
  - Ziņojumā norādīts, ka saņemta Latvijas Hidroekoloģijas institūta atsauksme par darba ziņojumu, taču noslēguma ziņojumā nav informācijas, kāds ir Latvijas Hidroekoloģijas institūta viedoklis par plānotās darbības iespējamo ietekmi uz Rīgas jūras līci. Departaments norāda, ka Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likuma 7.pantā un 10.pantā noteikts, ka plānotajai darbībai saņemams Latvijas Hidroekoloģijas institūta atzinums, jo Latvijas Hidroekoloģijas institūts jūras stratēģijas izstrādei veic jūras stāvokļa sākotnējo novērtējumu un, pamatojoties uz jūras novērtējumu, izstrādā jūras vides mērķus.
- 5.3.3. Secinot, ka atsevišķām ietekmes uz vidi novērtējuma programmā izvirzītajām prasībām un atzinumā par darba ziņojumu iekļautajiem norādījumiem ir tikai daļēji sniegtas atbildes, 2011.gada 7.februārī Vides pārraudzības valsts birojs, nosūtot vēstuli, lūdza darbības ierosinātajam novērst noslēguma ziņojuma nepilnības un iesniegt izvērtēšanai precizēto informāciju. Vienlaikus izvērtēšanai tika nosūtītas arī visas saņemtās vēstules.

5.4. Sabiedrības informēšana, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti noslēguma ziņojuma papildināšanas stadijā:

- 5.4.1. 2011.gada 18.martā Birojā iesniegta Ierosinātāja (Rīgas Brīvdostas pārvaldes) precizētā informācija Noslēguma Ziņojumam un 2011.gada 22.martā Izstrādātāja (SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment") sagatavota informācija par grozījumiem Noslēguma Ziņojuma aktuālajā versijā. Informācija bija un atzinuma sagatavošanas laikā ir pieejama arī interneta vietnēs <http://www.rigasbrivosta.lv/lv/par-ostu/vidi/novertejumi/387-project-reconstruction-of-access-channel-for-ships-entrance-into-the-port.html> un www.vpvb.gov.lv.
- 5.4.2. Saistībā ar Koalīcijas dabas un kultūras mantojuma aizsardzībai viedokli Ierosinātājs norādīja, ka projekta skice kuģu kanāla rekonstrukcijai tika izstrādāta 2009.gadā. Remontpadziļināšanas darbi pieejas kanāla posmā Daugavas grīvas rajonā, posmā no "B" bojas līdz Rīnūziem, tiek veikti atsevišķos posmos, lai nodrošinātu kuģošanas drošību un novērstu gadījumus, ka ostā nevar ienākt kuģis. Ierosinātājs ir iesniedzis Valsts vides dienesta remontpadziļināšanas darbiem izsniegtas atļaujas, kā arī norādījis, ka šo darbu rezultātā posmā no "B" bojas līdz Rīnūziem kanāla garenprofila dziļumatzīmes svārstās no 14 līdz 16 m. Ierosinātāja vēstulē norādīts, ka pagaidu grunts atbērtni plānots izveidot teritorijā, kuru Rīgas Brīvdostas pārvalde ir likumiski tiesīga izmantot ostas interesēs.
- 5.4.3. SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" sagatavotajā informācijā par grozījumiem Noslēguma Ziņojuma aktuālajā versijā ir sniegta skaidrojoša informācija saistībā ar Latvijas Hidroekoloģijas institūta 2011.gada 13.decembra vēstuli, proti, sniegta atsauce uz veikto Daugavas sanešu plūsmas matemātisko modelēšanu un veiktajām prognozēm saistībā ar plānoto darbību, un Dabas aizsardzības pārvaldes 2011.gada 20.janvāra vēstuli, norādot, ka atbilstoši normatīvo aktu prasībām ziņojumā ir izvērtētas kuģu kanāla izvietojuma alternatīvas. SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" sagatavotajā informācijā ir sniegtas norādes par veiktajiem precizējumiem un skaidrojumi saistībā ar Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes 2011.gada 12.janvāra vēstuli, norādot konkrētas lappuses, kurās atrodama informācija, kā arī to, ka atbilstoši normatīvo aktu prasībām ziņojumā ir izvērtētas kuģu kanāla izvietojuma alternatīvas. Sniedzot informāciju saistībā ar Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2011.gada 25.janvāra vēstuli, norādītas konkrētas lappuses, kurās iekļauta informācija par dabas parka "Piejūra" funkcionālajām zonām, dabas liegumu "Vecdaugava" un "Jaunciems" dabas aizsardzības plāniem, kā arī paskaidrots, kurās lappusēs atrodama informācija par deponējamās grunts daudzumu, teritorijas ģeoloģiskais raksturojums, par gultnes erozijas procesiem utt. un norādīts, ka Vanšu tilta tuvumā netiek prognozētas gultnes erozijas vai sedimentācijas procesu izmaiņas, kas saistītas ar plānoto darbību, un sniegta informācija, ka 2011.gadā veiktajās Daugavas gultnes nogulumu paraugu analīzēs, kas ņemtas visā rekonstruējamajā posmā, Ministru kabineta 2006.gada 13.jūnija noteikumos Nr.475 noteiktais pirmais robežlielums nevienā no paraugiem netiek pārsniegts, līdz ar to patlaban nav nepieciešamības veikt ekotoksikoloģiskās analīzes.

Sniedzot skaidrojošo informāciju saistībā ar Koalīcijas dabas un kultūras mantojuma aizsardzībai 2011.gada 14.janvāra vēstuli, norādīts, ka nav konstatēti izslēdzošie faktori pagaidu atbērtnes izveidošanai; paskaidrots par papildus veiktajām Daugavas gultnes nogulumu paraugu analīzēm un to rezultātiem; norādītas konkrētas ziņojuma sadaļas, kurās atrodama informācija par izņemamās grunts deponēšanu un paredzētās darbības atbilstību Rīgas attīstības plānam; saistībā ar putniem ziņojuma autori norāda, ka 1) vairums ūdensputnu sugu, kas ligzdo un uzturas Daugavas lejtece, minimāli barojas ar pašu ķertām zivīm, bet daļa no tiem – pīles, gulbji, lauči, bridējputni – zivis uzturā nelieto, savukārt kaijveidīgie putni zivis iegūst galvenokārt zvejas ostā; kaijveidīgie putni Rīgā un citās pilsētās ir kļuvušas par sugām, kas pārtikā lieto gandrīz tikai cilvēku darbības rezultātā radušos barību, galvenokārt dažāda veida organiskos atkritumus. Dažas sugas, kas pārtiek no zivīm (dūkuri, zivju gārnis) zivis ķer savu ligzdošanas un atpūtas vietu tiešā tuvumā, nevis dodas jūrā, savukārt gauras, gārgales un citas sugas minētajā teritorijā ir novērotas ļoti reti; 2) tās dažas sugas (trīs sugu zīriņi), kas potenciāli varētu baroties ar pašu ķertajām zivīm smilšu krautnes un padziļināmā kuģu kanāla teritorijā, nav novērotas palielinātās koncentrācijās barojamies šajā konkrētajā teritorijā, t.i., tā nav būtiski svarīga šo putnu labklājībai; 3) ūdens saduļļojums un ar to saistītās izmaiņas nav ilglaicīgas; rezumējot iepriekš norādīto ziņojuma autori atkārtoti norāda, ka kuģu ceļa padziļināšanai netiek prognozēta negatīva ietekme uz putnu faunu. Ziņojuma autori paskaidro, ka ietekmju vērtējums balstās uz ekspertu vērtējumu, kā arī norāda, ka atbilstoši normatīvo aktu prasībām ziņojumā ir izvērtētas kuģu kanāla izvietojuma alternatīvas, ka pagaidu grunts atbērtni paredzēts izbūvēt, nemainot krasta līniju, un demontēt to pēc ekspluatācijas perioda beigām; ka Krievu salas krasta līnijas izmaiņas ir paredzētas tikai Krievu salā, bet Bolderājas pusē virsūdens daļā nekādas izmaiņas nav paredzētas, tāpēc netiek ietekmēti arī pašvaldības izbūvētie dambji; ka ziņojuma 3.1.nodaļa papildināta ar informāciju par Eiropas ainavu konvenciju; ka normatīvajos aktos ir noteikts regulējums plānotajiem darbiem; ka atsevišķi pagaidu krautnes dambja posmi vajadzības gadījumā var tikt demontēti; ja ievērojamu vētru laikā atsevišķi dambja posmi tiktu bojāti, tie neradīs būves noturības bīstamību, taču šādi bojājumi būs jānovērš, taču nav prognozējama ūdens kvalitātes pasliktināšanās, jo atbērtnē paredzēts novietot tikai nepiesārņotu grunti. Saistībā ar ziņojuma sabiedrisko apspriešanu paziņojums laikrakstā "Neatkarīgā Rīta Avīze" tika publicēts 2010.gada 27.decembrī un sabiedriskā apspriešana ilga 20 dienas, kuru laikā bija tikai viena valsts svētku diena, līdz ar to ziņojuma autori uzskata, ka iebildumi nav pamatoti. Sniedzot skaidrojošo informāciju saistībā ar Biedrības "Vides aizsardzības klubs" (VAK) 2011.gada 14.janvāra vēstuli, ziņojuma autori norāda, ka saimnieciskās darbības rezultātā vienmēr tiek ietekmēta vide, bet ietekmes uz vidi novērtējumā izvērtē, vai nav paredzama būtiska negatīva ietekme. Konkrētajā gadījumā izslēdzošie faktori darbības realizācijai netika konstatēti, taču, ostai attīstoties, prognozējami arvien būtiskāki zivsaimniecības ierobežojumi, kas saistīti galvenokārt ar kuģošanas drošību. Attiecībā uz VAK sniegto informāciju par dzelzceļa ierīkošanu pagaidu atbērtnes vietā (50 ha), ziņojuma autori norāda, ka šo informāciju neapstiprina Rīgas un Pierīgas

Mobilitātes plāna Gala ziņojums, kurā norādīts, ka pieejamais dzelzceļa tīkls līdz 2025.gadam atbilst pieprasījumam un ka vienīgais paredzētais šī tīkla paplašinājums ir dzelzceļa kravu pārvadājumu līnija uz Krievu salu Daugavas kreisajā krastā.

- 5.4.4. SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" sagatavotajā informācijā par grozījumiem Noslēguma Ziņojuma aktuālajā versijā ir iekļautas Daugavas gultnes nogulumu 2011.gadā veiktu analīžu rezultāti, kas liecina, ka nevienā no paraugiem netiek pārsniegts Ministru kabineta 2006.gada 13.jūnija noteikumos Nr.475 "Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība" noteiktais pirmais robežlielums. Vadoties no iepriekš minēto 11 paraugu grunts analīžu rezultātiem (0,0 līdz 4,0 m dziļumā), Izstrādātājs uzskata, ka patlaban nav pamata uzturēt prasību par ekotoksikoloģisko analīžu veikšanu gultnes nogulumiem, kurus paredzēts novietot jūras izgāztuvē.

6. Nosacījumi, ar kādiem paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā norādītajam pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcija nepieciešama, jo:
- 6.1.1. Latvijas ostu attīstības programmā (2008.-2013.) un arī Rīgas Brīvostas attīstības programmā (2009.-2018.) par mērķi izvirzīta augsti attīstītas, starptautiskiem standartiem atbilstošas ostas izveide, lai veicinātu lieltonnāžas kuģu ienākšanu un apkalpošanu ostā, dinamiski palielinot apstrādājamo kravu apjomus ar augstu pievienoto vērtību, nodrošināt pasažieru augstas kvalitātes apkalpošanu, kā arī samazināt jebkādu kuģošanas negadījumu notikšanas iespējamību;
- 6.1.2. Rīgas Brīvostas konkurētspējas analīzē konstatēts, ka galvenais kuģu ceļš saskaņā ar starptautiskajām prasībām un turpmākām attīstības tendencēm ir par šauru;
- 6.1.3. pieejas kanāla rekonstrukcija nepieciešama, lai nodrošinātu tankkuģu līdz 130000 tonnu kravnesībai un kravas kuģu līdz 175000 tonnu kravnesībai ienākšanu un apkalpošanu Rīgas ostā;
- 6.1.4. Rīgas Brīvostu apmeklē ap 4000 kuģu gadā, no kuriem aptuveni 44% ir sauskraavu kuģi (kokmateriāli un citas ģenerālkravas), ap 15% tankkuģi, ap 10% konteinerkuģi, ap 15% pasažieru prāmji un ap 11% balkeru. Pēdējos gados ir pieaudzis lieltonnāžas (lielāki par 10000 tonnām) kuģu īpatsvars (par 13%) un samazinājies (par 17%) kuģu īpatsvars ar ietilpību (GT) līdz 5000 tonnu. Kravu apgrozījums 2008.gadā sasniedza 29,57 milj. tonnu un pēdējos gados tas palielinās par 2% līdz 3% gadā. Rīgas Brīvostas attīstības programma laika posmam līdz 2020.gadam paredz turpmāku kravu apgrozījuma pieaugumu – optimistiskajā scenārijā 4% līdz 5% kuģu skaita pieaugums gadā, bāzes scenārijā 3% kuģu skaita pieaugums gadā, pesimistiskajā scenārijā 1% līdz 2% kuģu skaita pieaugums gadā;
- 6.1.5. plānotās rekonstrukcijas rezultātā tiks uzlaboti kuģošanas apstākļi, kā arī, pieaugot liela izmēra kuģu īpatsvaram, samazināsies kuģu satiksmes intensitāte.

6.2. Noslēguma ziņojumā identificēti un izvērtēti sekojoši iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi galvenie aspekti:

- 6.2.1. Nepieciešamās izmaiņas kuģu satiksmes un tās drošības Daugavas akvatorijā organizēšanā rekonstrukcijas laikā un pēc objekta nodošanas ekspluatācijā.
- 6.2.2. Gaisa kvalitātes izmaiņu un to būtiskuma novērtējums paredzētās darbības piegulošajās teritorijās.
- 6.2.3. Trokšņa līmeņa izmaiņu novērtējums objektam piegulošajās teritorijās.
- 6.2.4. Ietekmes uz ģeoloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, sanešu plūsmu un gultnes procesiem, mūsdienu ģeoloģiskajiem procesiem. Iespējamā ietekme uz dzeramā pazemes ūdens resursiem.
- 6.2.5. Iespējamās ietekmes uz applūstošām teritorijām un krastu noskalošanu novērtējums, arī saistībā ar paredzēto grunts izvietošanu.
- 6.2.6. Ietekmes novērtējums uz Daugavas ūdens kvalitāti, ihtiofaunu un ūdens ekosistēmu kopumā saistībā ar Daugavā veicamo darbu radīto uzduļķojumu un citām ietekmēm.
- 6.2.7. Rekonstrukcijā izņemamās grunts izvietošanas vietas iespējamās ietekmes uz vidi raksturojums. Rekonstrukcijā izņemamās grunts izvietošanas vietas iespējamās ietekmes uz vidi; inženiertehniskais aprīkojums vai paredzētie risinājumi, lai novērstu iespējamā piesārņojuma noplūdes vai samazinātu uzduļķojumu.
- 6.2.8. Iespējamās ietekmes uz teritorijas un apkārtnes bioloģisko daudzveidību (arī ornitofaunu), īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (arī uz Latvijas "NATURA 2000" Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām) un objektiem novērtējums.
- 6.2.9. Prognoze par iespējamo ietekmi uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.
- 6.2.10. Iespējamie ierobežojošie nosacījumi padziļināšanas darbu un būvniecības darbu veikšanai. Paredzētās darbības iespējamo limitējošo faktoru analīze.
- 6.2.11. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi būtiskuma izvērtējums; iespējamie vides riski; nepieciešamie organizatoriskie un inženiertehniskie pasākumi avārijas situāciju novēršanai.
- 6.2.12. Paredzētās darbības īstenošanas sociāli-ekonomiskais novērtējums.
- 6.2.13. Izmaiņu teritorijas plānojumā nepieciešamība saistībā ar paredzēto darbību, iespējamie ierobežojumi esošajā saimnieciskajā darbībā un zemes izmantošanā, ko varētu izraisīt padziļināšanas darbi un krasta līniju rekonstrukcija.
- 6.2.14. Alternatīvu salīdzinājums un izvērtējums.
- 6.2.15. Vides kvalitātes novērtēšanas monitorings.

6.3. Izvērtējot noslēguma ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, kā arī novērtējot ieinteresēto personu paustos viedokļus un argumentus, Birojs secina sekojošo:

6.3.1. Nepieciešamās izmaiņas kuģu satiksmes un tās drošības Daugavas akvatorijā organizēšanā rekonstrukcijas laikā un pēc objekta nodošanas ekspluatācijā:

- 6.3.1.1. Kā norādīts noslēguma ziņojumā, plānotais kanāla platums ir noteikts ar visām iespējamajām drošības rezervēm un nodrošina nepieciešamo kuģu satiksmes drošību ostā.

- 6.3.1.2. Noslēguma ziņojumā norādīts, ka, mainoties pieejas kanāla parametriem, būs nepieciešams veikt grozījumus Rīgas domes 2006.gada 7.marta saistošajos noteikumos Nr.42 "Rīgas Brīvostas noteikumi" (turpmāk Rīgas domes noteikumi Nr.42), aktualizējot tajos ietvertos noteikumus kuģošanas drošībai un manevrēšanai Rīgas Brīvostas akvatorijā.
- 6.3.1.3. Rīgas domes 2006.gada 7.marta saistošo noteikumu Nr.42 "Rīgas Brīvostas noteikumi" 77.punkts nosaka – "Kuģim, ejot garām pie piestātnēm pietauvotiem kuģiem un remontējamām piestātnēm, strādājošiem peldošajiem celtniem, ūdenslīdzējiem, kad tie veic zemūdens darbus, un strādājošiem zemessmēlējiem, jāsamazina ātrums līdz minimālajam manevrēšanas ātrumam".

Birojam Atzinumā nav nepieciešams noteikt papildus obligātos nosacījumus, jo tādi ir noteikti ārējos normatīvos aktos, kā arī prasības izvirzāmas, izsniedzot atļaujas, saskaņojumus, tehniskos noteikumus attiecīgām kompetentām iestādēm.

6.3.2. Gaisa kvalitātes izmaiņu un to būtiskuma novērtējums paredzētās darbības piegulošajās teritorijās:

- 6.3.2.1. Atbilstoši ziņojumā norādītajam darbus plānots veikt ar vienu zemessūcēju un izsmeltā materiāla transportēšanai izmantot divas baržas ar ietilpību 4000 m³, darbus veicot posmā no pieņemšanas bojas līdz Rīnūžiem, un izsmeltā materiāla transportēšanu ar zemessūcēju, darbus veicot posmā no Rīnūžiem līdz Kundziņsalai.
- 6.3.2.2. Atbilstoši ziņojumā norādītajam kuģu kanāla padziļināšanas darbus plānots veikt laika posmos no 16.marta līdz 1.maijam, no 16.jūnija līdz 30.septembrim, no 16.novembra līdz 15.decembrim.
- 6.3.2.3. Darbus veicot posmā no pieņemšanas bojas līdz Rīnūžiem un transportējot izsmelto grunti, kuģu kustība vidēji palielināsies par astoņām vienībām diennaktī, bet, veicot darbus posmā no Rīnūžiem līdz Kundziņsalai, par piecām vienībām diennaktī.
- 6.3.2.4. Ņemot vērā padziļināšanas darbus un grunts transportēšanai izmantojamajai plānotajai tehnikai vadlīnijās norādītos emisijas faktorus, esošo kuģu satiksmi un esošās fona koncentrācijas, ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros abām kuģu pieejas kanāla izvietojuma alternatīvām ir veikti piesārņojošo vielu izkļiedes aprēķini un izvērtēta iespējamā gaisa kvalitātes izmaiņa 2018.gadā.
- 6.3.2.5. Piesārņojuma koncentrāciju atšķirības kuģu pieejas kanāla izvietojuma alternatīvām ir nelielas.
- 6.3.2.6. Atbilstoši ziņojumā iekļautajai prognozētajai situācijai Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumos Nr.1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" noteiktie (NO₂, PM₁₀, SO₂, CO) robežlielumi netiks pārsniegti. Vienīgais iespējamais ziņojumā norādītais izņēmums ir viena lokāla teritorija pie Eksporta ielas (starp Muiņas un Valdemāra ielām), kur NO₂ maksimālā gada vidējā koncentrācija, ko rada esošie piesārņojuma avoti un fona koncentrācija, ir 40,2 μg/m³. Ziņojumā norādīts, ka 2008.gadā kuģu satiksmes radītā piesārņojuma koncentrācija šajā teritorijā sasniedza 0,09 μg/m³, un ziņojuma autori norāda, ka, vērtējot 2018.gada situāciju, NO₂ piesārņojums nedaudz samazināsies, jo kuģu kustība pieaugs ostas ziemeļu daļā, bet samazināsies dienvidu daļā, turklāt plānotās darbības teritorija atrodas vairāku kilometru attālumā un reāli šo teritoriju neietekmēs.

Nemot vērā iepriekš minēto, Birojam Atzinumā nav nepieciešams noteikt obligātos nosacījumus attiecībā uz gaisa aizsardzību, jo netiek prognozēta būtiska ietekme uz gaisa kvalitāti.

6.3.3. Trokšņa līmeņa izmaiņu novērtējums objektam piegulošajās teritorijās:

- 6.3.3.1. Nozīmīgākais trokšņa avots darbu veikšanas laikā būs padziļināšanas darbos un grunts transportēšanai izmantojamā tehnika un transporta līdzekļi.
- 6.3.3.2. Atbilstoši ziņojumā norādītajam darbus plānots veikt ar vienu zemessūcēju un izsmeltā materiāla transportēšanai izmantot divas baržas ar ietilpību 4000 m³, darbus veicot posmā no pieņemšanas bojas līdz Rīnūžiem, un izsmeltā materiāla transportēšanu ar zemessūcēju, darbus veicot posmā no Rīnūžiem līdz Kundziņsalai.
- 6.3.3.3. Ziņojumā norādīts, ka par fona datni tika izmantota Rīgas aglomerācijas stratēģiskā trokšņu karte ar pievienotu kuģu kustības radīto troksni 2008.gadā, pieņemot, ka kuģošanas intensitāte un kuģu sastāvs būtiski nemainīsies kuģu kanāla padziļināšanas laikā.
- 6.3.3.4. Veicot trokšņa novērtējumu, kanāla padziļināšanas laikā nevienai alternatīvai netiek prognozēti trokšņa robežlielumu pārsniegumi.
- 6.3.3.5. Atbilstoši ziņojumā norādītajam darbību iespējams veikt bez papildus nosacījumiem trokšņa ierobežošanai, ja zemessūcēja trokšņa emisijas līmenis nepārsniedz 90 dB(A) robežu vairāk kā par 2 līdz 3 dB(A).
- 6.3.3.6. Padziļinātā kuģu kanāla ekspluatācijas rezultātā trokšņa robežlielumu pārsniegumi netiek prognozēti.

Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20.panta (10) daļu attiecībā uz troksni ir norādāmi nosacījumi, ar kādiem paredzētā darbība ir īstenojama. Konkrēti: ja zemessūcēja trokšņa emisijas līmenis pārsniedz 90 dB(A) robežu vairāk kā par 2 līdz 3 dB(A), tad nepieciešams veikt papildus pasākumus trokšņa ierobežošanai, lai nodrošinātu Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumu Nr.597 "Vides trokšņa novērtēšanas kārtība" 2.pielikumā noteiktās trokšņa robežlielumu vērtības L_{diena} , L_{vakars} , L_{nakts} atbilstoši teritorijas lietošanas funkcijai.

6.3.4. Ietekmes uz ģeoloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, sanešu plūsmu un gultnes procesiem, mūsdienu ģeoloģiskajiem procesiem; iespējamā ietekme uz dzeramā pazemes ūdens resursiem:

- 6.3.4.1. Upju padziļināšanas darbos, kas paredzēti ostu teritorijās, lai apkalpotu lielākas kravnesības kuģus, nepieciešams ievērot zināmu līdzsvaru starp drošības pasākumu optimālu ievērošanu, izbūvējot nepieciešamā dziļuma un platuma kuģu ceļu, un iespējamību, ka, mijiedarbojoties straumes, viļņu un grunts noslīdēšanas procesiem, varētu tikt sasniegti un papildus intensīvāk noskaloti esošie nenostiprinātie krasti un/vai tiktu ietekmētas esošās piestātnes un hidrotehniskās būves. Neapšaubāmi, tiešā veidā padziļināšanas darbu rezultātā tās netiek ietekmētas, taču ilgākā laika posmā pēc padziļināšanas darbu uzsākšanas, ņemot vērā galvenokārt smilšaino nogulumu izplatību, kanāla sānu nogāžu slīpuma samazināšanās rezultātā sākotnējais nogāžu leņķis var izmainīties, tādējādi, no vienas puses samazinot esošo kuģu ceļa dziļumu, no otras – palielinot to ārpus kuģu ceļa vai apgriešanās baseina robežām.

- 6.3.4.2. Atbilstoši ziņojumā norādītajam gultnes un nogulumu raksturošanai izmantoti inženierģeoloģiskās izpētes, kas veikta no 2009.gada decembra līdz 2010.gada maijam, dati.
- 6.3.4.3. Kanāla gultnes reljefs ir ļoti nelīdzens, tā absolūtās atzīmes ir robežās no -6,1 m līdz -18,3 m.
- 6.3.4.4. Daugavas nepastāvīgā ūdens režīma iespaidā, kā arī no jūras ieplūstošās straumes darbības rezultātā kuģu kanālā ir izveidojušās virkne akumulatīvo reljefa formu un izskalojumu. Nosēdumi upes gultnē nepārtraukti pārvietojas un nogulsnējas. Daugavas gultnē un akvatorijā iegulī grunts, kas raksturojama kā nesaistīti vai vāji saistīti drupieži un mālieži, kuru sastāvā ir liels maza izmēra daļiņu īpatsvars.
- 6.3.4.5. Ziņojumā ir iekļauti 2 inženierģeoloģiskie griezum.
- 6.3.4.6. Ziņojumā iekļautie potenciālo dziļuma izmaiņu matemātiskās modelēšanas rezultāti liecina par gultnes erozijas pastiprināšanos augšpus padziļinātajam gultnes posmam, bez tam galvenās gultnes erozijas zonas iezīmējas pie ieejas Ziemas ostā kreisajā krastā, iepretī Mīlestības salas ziemeļrietumu galam kreisā krasta tuvumā, iepretī Rīnūžiem un Krievu salas ziemeļrietumu galam gultnes centrālajā daļā un it īpaši labā krasta tuvumā, kā arī plašas erozijas zonas iepretī Kundziņsalas vidusdaļai un dienvidu galam, tāpat iepretī Sarkandaugavai un Eksportostai. Ziņojumā iekļautie matemātiskās modelēšanas rezultāti parāda, ka praktiski katrai erozijas zonai seko sedimentācijas zona, kas norāda uz zināmu līdzsvaru starp sedimentācijas un erozijas procesiem.
- 6.3.4.7. Ziņojumā norādīts, ka gultnes padziļināšana var ietekmēt ģeodinamisko procesu attīstību. Kanāla rekonstrukcija būtiski palielinās un vienādos dziļumus Daugavas lejtecē, tādējādi samazinot straumes sedimentu nestspēju. Augšpus padziļināmā posma gultnes erozijas procesi pastiprināsies.
- 6.3.4.8. SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" 2011.gada 22.martā papildus iesniegtajā informācijā norādīts, ka Vanšu tilta tuvumā netiek prognozētas gultnes erozijas vai sedimentācijas procesu izmaiņas, kas būtu saistītas ar plānoto darbību.
- 6.3.4.9. Ziņojuma autoru skatījumā rekonstrukcijas variantu izvēlei nav praktiskas ietekmes uz potenciālo straumes izraisīto sedimentāciju un eroziju.
- 6.3.4.10. Ar navigācijas kanāla padziļināšanu ir saistīta iespējamā kanāla sānu nogāžu slīpuma samazināšanās grunts noslīdējumu rezultātā, kas varētu apdraudēt nenostiprinātos krasta posmus, ja sasniedz krastu, un piestātņu stabilitāti, ja sasniedz piestātņu līniju:
- 6.3.4.10.1. Atbilstoši ziņojumā norādītajam Daugavas labajā krastā grunts noslīdējumu rezultātā sagaidāma:
  - a) nozīmīga krasta erozija sagaidāma Mangaļu pussalā, iepretī jaunizveidotajam apgriešanās baseinam pie ieejas Ziemas ostā;
  - b) nebūtiska krasta erozija sagaidāma leļpus un būtiska augšpus Vecdaugavas attekai rekonstrukcijas 1.variantam;
  - c) krasta erozijas risks sagaidāms rekonstrukcijas 1.variantam abpus Dienvidu ieejai Rīgas universālā termināļa akvatorijā vai visā Žurku salas garumā rekonstrukcijas 2.variantam;
  - d) krasta stabilitātes risks sagaidāms rekonstrukcijas 1.variantam termināļa "Vecmīlgrāvis" piestātņu MKR – 1, 2, 3, 4, 5 vai Kuģu satiksmes vadības centra piestātņu 2.variantam;

- e) krasta stabilitātes risks sagaidāms jaunveidojamo Kundziņsalas piestātņu tiešā Kundziņsalas apgriešanās baseina tuvumā, kas jāņem vērā, izstrādājot šo piestātņu projektus.

6.3.4.10.2. Daugavas kreisajā krastā grunts noslīdējumu rezultātā sagaidāma:

- a) krasta un tā nostiprinājumu apdraudējums sagaidāms posmā no Rietumu mola pamatnes līdz ieejai Ziemas ostā;
- b) nozīmīga krasta erozija sagaidāma gar visu Mīlestības salu rekonstrukcijas 2.variantam;
- c) Daugavas kreisā krasta nostiprinājumu, piestātņu stabilitātes apdraudējums un krasta erozijas risks sagaidāms gar visu padziļināto apgabalu pretī Kundziņsalas ziemeļu daļai.

6.3.4.10.3. Viļņu augstuma izmaiņas, kas saistītas ar plānoto kuģu kanāla dziļuma un īpaši - platuma palielināšanu, var izraisīt krasta noskalošanu nenostiprinātajās (dabīgajās) krasta zonās:

- a) Mangaļsala – SIA “Energo SG” plānotā sašķidrinātās dabasgāzes termināļa teritorija;
- b) Mīlestības sala;
- c) Krievu sala;
- d) Kurpnieku sala.

Lielāku kopējo ietekmi uz krasta noskalošanu nenostiprinātajās (dabīgajās) krasta zonās izraisītu rekonstrukcijas 2.variants.

Viļņošnās palielināšanās rezultātā paredzamā ietekme daļēji varētu summēties ar grunts noslīdējumu prognozēto ietekmi, taču Ziņojumā tā tiek vērtēta kā nebūtiska ietekme, tai pat laikā Ziņojuma izstrādātājs norāda, ka vietās, kur tiek prognozēta krastu erozija, jāveic krastu monitorings un nepieciešamības gadījumā jāveic krastu nostiprināšana. Lai novērstu avārijas situācijas, ko varētu izraisīt pēkšņas hidrotehnisko būvju deformācijas vai sabrukšana, rūpīgi jāseko līdzi gan rekonstruējamā kanāla parametru ievērošanai, gan ekspluatējamo piestātņu un krasta nostiprinājumu tehniskajam stāvoklim visā padziļināšanas posmā, pievēršot uzmanību jaunām plaisām un deformācijām būvkonstrukcijās. Gadījumā, ja tiek novērotas izmaiņas esošajās būvēs, jāveic to apsekošana, tehniskā stāvokļa novērtēšana un nepieciešamības gadījumā to pastiprināšana.

6.3.4.11. Ziņojumā norādīts, ka 2008.gadā Rīgas Brīvostas teritorijā Daugavas kreisajā krastā ierīkoti 39 novērojumu urbumi un Daugavas labajā krastā 51 novērojumu urbums. Daugavas kreisajā krastā gruntsūdens līmeņi novērojumu urbumos ir robežas no 1,2 m v.j.l. (Krievu salā) līdz -0,56m v.j.l. (Ziemas ostas piestātnēs). Daugavas labajā krastā gruntsūdens līmeņi novērojumu urbumos ir robežas no 1,9 m v.j.l. (Rīnūžos) līdz -0,4 m v.j.l. (piestātnēs aiz Žurku salas). Gruntsūdeņu papildināšanās visā to izplatības teritorijā notiek ar atmosfēras nokrišņiem. Zem kvartāra ūdens horizonta aptuveni 5 m biezumā iegul morēnas veidojumi, kas atsevišķās vietās Daugavas gultnē ir izskaloti, un atsedzas devona ieži, tur gruntsūdeņi papildinās arī ar zemāk iegulošajiem artēziskiem ūdeņiem. Dzeramā ūdens apgādei Daugavas abos krastos

aptuveni 2 km platā joslā izmanto Gaujas un Burtnieku ūdens horizontus (69 urbumi), šajos urbumos statistiskā ūdens līmeņa atzīme ir robežās no -0,5 līdz -22 m v.j.l. Ziņojumā norādīts, ka iespējama daļēja spiedūdeņu papildināšanās caur gruntsūdeņiem, taču nav pietiekamas informācijas šī pieņēmuma apstiprināšanai vai noliegumam. Ziņojumā norādīts, ka Daugavas gultnes padziļināšanas darbu iespējamā ietekme uz ģeoloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem raksturojama kā nebūtiska, jo paredzēts noņemt Daugavas gultnes nogulumu virskārtu (galvenokārt dažāda veida smilts un dūņu nogulumi), kopumā nemainīsies Daugavas hidroloģiskais režīms un ūdens līmenis, tāpēc nav sagaidāmas pazemes ūdens līmeņu un spiedienu izmaiņas pazemes ūdens horizontos; nav sagaidāmas ietekmes uz pazemes ūdens resursiem un to kvalitāti, kā arī individuālo ūdensapgādi.

Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20.panta (10) daļu norādāmi nosacījumi:

- **Izstrādājot pieejas kanāla rekonstrukcijas tehnisko projektu, jāņem vērā iespējamā pastiprinātā pazemes ūdens atslodze, kas var veicināt kanāla aizplūšanu un, iespējams, sufozijas procesu attīstību.**
- **Precīzi ievērojot un nepārsniedzot plānotā rekonstruējamā kuģu ceļa parametrus, potenciāli apdraudētajos krastu posmos nepieciešams nodrošināt krastu monitoringu un, izvērtējot tā rezultātus, nepieciešamības gadījumā noteiktā teritorijā apturot padziļināšanas darbus, lai veiktu apdraudēto krastu nostiprināšanu.**
- **Visa padziļināšanai paredzētā posma garumā rūpīgi jāseko līdzi ekspluatējamo piestātņu un krastu nostiprinājumu tehniskajam stāvoklim, nepieciešamības gadījumā noteiktā teritorijā apturot padziļināšanas darbus, līdz tiek veikta to pastiprināšana.**
- **Potenciāli apdraudēto krastu posmu un ekspluatējamo piestātņu un krastu nostiprinājumu monitoringa pasākumi jāiekļauj pieejas kanāla rekonstrukcijas tehniskajā projektā.**
- **Plānotie kuģu kanāla padziļināšanas darbi jāņem vērā, izvēloties atbilstošus turpmāk būvējamo piestātņu un citu hidrotehnisko būvju drošas izbūves parametrus.**

6.3.5. Iespējamās ietekmes uz applūstošām teritorijām un krastu noskalošanu novērtējums, arī saistībā ar paredzēto grunts izvietošanu:

- 6.3.5.1. Rīgas Brīvostas un tai piegulošajās atsevišķās teritorijās ir paaugstināts applūšanas risks, kas saistīts ar palielinātu vētru biežumu un intensitāti un krastu eroziju. Iespējamais applūšanas risks ir atkarīgs gan no Rīgas jūras līča ūdens līmeņa svārstībām, gan Daugavas pieteces izraisītajām ūdens līmeņa svārstībām. Pašlaik maksimālos ūdens līmeņus Daugavā nosaka jūras uzplūdi, ko izraisa ziemeļrietumu vēji (vēja ātrums virs 20 m/s). Ziņojumā norādīts, ka

2008.gadā pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma ir sagatavotas Rīgas plūdu apdraudēto teritoriju kartes, kurās iezīmētas galvenokārt jūras uzplūdu izraisīto plūdu apdraudēto teritoriju robežas.

6.3.5.2. Ziņojumā, sniedzot vērtējumu par iespējamajām izmaiņām šai aspektā saistībā ar kanāla padziļināšanas darbiem, netiek prognozētas būtiskas izmaiņas un vienīgās vietas, kur tiek prognozētas applūstošo teritoriju izmaiņas, ir:

- 1) nebūtisks applūstošās teritorijas paplašinājums Daugavas labajā krastā Krasta ielas rajonā augšpus Salu tiltam;
- 2) ziņojumā norādītās teritorijas Spilves pļavās, kur applūstošās teritorijas paplašinājumam pietiek ar nebūtisku ūdens līmeņa pieaugumu, kas saistīts ar to, ka netiek appludinātas jaunuzbērtās teritorijas Krievu salā;
- 3) nebūtisks applūstošās teritorijas paplašinājums Sarkandaugavā pie Ganību dambja, starp Tvaika un Uriekstes ielām.

Ziņojumā norādīts, ka kopumā kuģu ceļa padziļināšanai, neatkarīgi no izvēlēta variantā, nav būtiskas ietekmes uz applūstošo teritoriju konfigurāciju, t.i., nekur citur, izņemot iepriekš minētās teritorijas, applūstošās teritorijas ne palielināsies, ne samazināsies, salīdzinot ar situāciju pie pašreizējā navigācijas kanāla konfigurācijas. Ziņojuma autori norāda, ka, ņemot vērā, ka tā ir upes grīva, kur straumes ātrumus un ūdenslīmeņus nosaka jūras ūdenslīmeņu režīms, neatkarīgi no upes gultnes konfigurācijas šajā zonā, šāds rezultāts bija prognozējams.

6.3.5.3. SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" 2011.gada 22.martā papildus iesniegtajā informācijā paskaidrots, ka Krievu salas krasta līnijas izmaiņas ir paredzētas tikai Krievu salā – Hapaka grāvja labajā pusē, bet Bolderājas pusē - Hapaka grāvja kreisajā pusē - virsūdens daļā nekādas izmaiņas nav paredzētas, tātad netiks ietekmēti pašvaldības 80.gados būvētie dambji. Kuģu ceļu padziļināšanai nav būtiskas ietekmes uz applūstošo teritoriju konfigurāciju.

6.3.5.4. Ziņojumā ir apkopota un analizēta informācija saistībā ar Rīgas līča krastu pārveidošanās procesiem. Ziņojumā sniegtā informācija liecina par pēdējo gadu desmitos ilgstošu krasta un zemūdens nogāzes seklūdens joslas eroziju un jūras uzvirzīšanos sauszemei, kas kļuvusi intensīvāka pēc visu lielo HES izbūves uz Daugavas, jo lielā mērā ir pārtraukta iepriekšējā Daugavas sanešu plūsma. Ziņojumā norādīts, ka to pēdējo gadsimtu laikā dabisko garkrasta sanešu pārvietošanos būtiski izmainīja un veicināja Daugavas gultnes regulēšanas un rekonstrukcijas darbi, dambju un molu izbūve arvien tālāk jūrā, lai nodrošinātu kuģošanu. Krasta atkāpšanos ir veicinājušas arī spēcīgās vētras.

6.3.5.5. Ziņojumam pievienotajā hidrotehnisko būvju eksperta 2010.gada 5.maija atzinumā par grunts novietnes ietekmes uz hidroloģisko, hidroģeoloģisko un sanešu režīmu norādīts, ka Daugavas grīvas zonā sastopas divas sanešu plūsmas – no Kolkas un no Pērnavas puses un pēdējo 50 gadu laikā ir notikušas izmaiņas sanešu režīmā. Būtiskas sanešu režīma izmaiņas pēc pagaidu grunts novietnes izveidošanas eksperts neprognozē, vienlaikus norādot, ka nedaudz var mainīties dziļumi – veidosies sēkļi, kurus var noteikt, veicot regulārus dziļuma mērījumus. Eksperts norāda, ka pagaidu grunts novietne neietekmēs piekrastes izskalošanas režīmu. Eksperts rekomendē

organizēt ar pagaidu grunts novietnes izbūvi saistīto dabisko procesu izmaiņu novērošanu un prognozē, ka grunts novietnes izbūve tikai nedaudz ietekmēs sanešu plūsmas režīmu. Eksperts norāda, ka dabisko procesu izmaiņu novērošana var sniegt informāciju, kas nepieciešama dabas lieguma "Daugavgrīva" piegulošās piekrastes zonas turpmākas izmantošanas iespēju novērtēšanai un, iespējams, ļaus precizēt Rīgas Brīvostas jūras kanāla tehniskās ekspluatācijas režīmu.

Birojam Atzinumā nav nepieciešams papildus noteikt obligātos nosacījumus, jo tādi ir noteikti ārējos normatīvos aktos, kā arī prasības izvirzāmas, izsniedzot atļaujas, saskaņojumus, tehniskos noteikumus attiecīgām kompetentām iestādēm. Biroja ieskatā jau šī atzinuma 6.3.4.punktā ir izvirzīti nosacījumi krastu monitoringa kontrolei potenciālajam riskam vairāk pakļautajās teritorijās.

6.3.6. Ietekmes novērtējums uz Daugavas ūdens kvalitāti, ihtiofaunu un ūdens ekosistēmu kopumā saistībā ar Daugavā veicamo darbu radīto uzduļķojumu un citām ietekmēm:

- 6.3.6.1. Ziņojumā norādīts, ka bioloģisko daudzveidību, produktivitāti un nozīmīgumu lielā mērā jau ir ietekmējuši līdzšinējie regulārie kuģu ceļa padziļināšanas darbi un Daugavas straumes sanešu plūsma, tāpēc šajā kanāla daļā praktiski nav vērā ņemamu brūnaļģu vai citu augu audžu, kas ir nozīmīgas zivju un citu ūdens organismu dzīvotnes un zivju nārsta substrāts. Dažādās sezonās zivju sabiedrību sastāvs ir mainīgs, to nosaka zivju migrāciju aktivitāte, hidroloģiskie apstākļi un sezona. Plānoto darbu veikšanas vietas tuvumā norisinās saldūdens zivju barošanās migrācija, reņģu migrācija uz nārsta vietām līča piekrastē un ceļotājzivju migrācija uz nārsta vietām upēs, ceļotājzivju mazuļu migrācija uz jūras ūdeņiem. Plānoto darbu veikšanas vietas tuvumā ir konstatētas vai var būt sastopamas arī zivis, kas iekļautas īpaši aizsargājamo sugu sarakstā. Ziņojumā norādīts, ka Rīgas jūras līča piekraste padziļināšanas darbu veikšanas vietas tuvumā nav uzskatāma par īpašu konstatēto īpaši aizsargājamo zivju sugu bioloģijā nozīmīgu biotopu, jo daļa no tām ir salīdzinoši vienmērīgi izplatītas praktiski visā piekrastē, citas pamatā dzīvo saldūdeņos un Rīgas jūras līcī iekļūst periodiski, bet barbēm un storveidīgajām zivīm Latvijas ūdeņi neietilpst dabiskās izplatības areālā. Arī Daugavas lejtece praktiski nav saglabājusies dabiskā pelagiāle, kurai ir liela nozīme zivju nārsta, mazuļu attīstības un barošanās nodrošināšanai. Daugavas lejtece kā dzīves vide ir stipri mainīga un atkarīga gan no norisēm jūras līcī, gan Daugavā. Šī iemesla dēļ zivju sabiedrību struktūra ir mainīga un lielā mērā to ietekmē arī ceļotājzivju un pusceļotājzivju sugu migrācija. Daugavas lejtece (no ietekas jūrā līdz Mīlgrāvja kanālam) ir salīdzinoši nozīmīgs lašu, taimiņu, vimbu un upes nēģu migrācijas ceļš, kurš ir ievērojami zaudējis savu nozīmīgumu pēc visu triju HES izbūves uz Daugavas. Zivju nārsts Daugavas lejtecē galvenokārt norisinās vecupēs un ar Daugavu saistītās akvatorijās, kurās saglabājušies saldūdens zivju nārstam piemēroti salīdzinoši sekli ūdeņi ar piemērotu substrātu. Arī zivju barības bāzes organismiem raksturīga mozaīkveida izplatība (zoobentosam) vai straujas skaita svārstības (zooplanktona organismiem). Padziļināšanas darbu rezultātā pie Kundziņsalas

ir izveidojušās gultnes bedres, kurās notiek zivju ziemošana. Plānotās pagaidu grunts novietnes apkārtnē pie mola lielākā vai mazākā daudzumā sastopamas visas Rīgas jūras līča piekrastē un Daugavā sastopamās zivju sugas.

- 6.3.6.2. Ziņojumam pievienotajā Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta "BIOR" 2010.gada 15.novembra vēstulē Nr.17-3/373 "Par zivsaimnieciskās ekspertīzes atzinumu Rīgas ostas pieejas kanāla rekonstrukcijai" norādīts, ka zivsaimniecisko ekspertīžu veikšanu reglamentē Ministru kabineta 2001.gada 8.maija noteikumi Nr.188 un ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums nav ekspertīzes objekts šo noteikumu izpratnē. Vēstulē norādīts, ka, nezinot darbos izmantojamo tehniku, plānoto darbu veikšanas laiku un citu detalizētu informāciju, nav iespējams sagatavot zivsaimnieciskās ekspertīzes atzinumu. Tai pat laikā Ziņojumā ir sniegts ziņojuma autoru vērtējums par iespējamajām ietekmēm attiecībā uz ūdens bioloģiskajiem resursiem, vadoties no pieejamās informācijas.
- 6.3.6.3. Ziņojumā ir izstrādāti pasākumi nelabvēlīgās ietekmes uz bioloģiskajiem resursiem samazināšanai:
- 6.3.6.3.1. Padziļināšanas darbos izmantot tehniku, kuras ekspluatācija ir saistīta ar iespējami mazu uzduļķojuma emisiju.
- 6.3.6.3.2. Samazināt padziļināšanas darbu nelabvēlīgo ietekmi uz ceļotājzivju migrāciju, neveicot darbus Mīlgrāvja ietekas tiešā tuvumā, posmā starp moliem un tiešā mola tuvumā ceļotājzivju migrācijas maksimuma laikā no 1.oktobra līdz 15.novembrim.
- 6.3.6.3.3. Padziļināšanas darbus Rīgas jūras līcī līdz 12 m dziļumam neveicot reņģu nārsta un kāpuru attīstības laikā no 1.maija līdz 15.jūnijam.

Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20.panta (10) daļu norādāmi nosacījumi:

- **Nodrošināt ziņojumā paredzēto pasākumu nelabvēlīgās ietekmes uz bioloģiskajiem resursiem samazināšanai iekļaušanu rekonstrukcijas darbu tehniskajā projektā un to realizāciju, tai skaitā, neveikt darbus Mīlgrāvja ietekas tiešā tuvumā, posmā starp moliem un tiešā mola tuvumā ceļotājzivju migrācijas maksimuma laikā no 1.oktobra līdz 15.novembrim, kā arī neveikt padziļināšanas darbus Rīgas jūras līcī līdz 12 m dziļumam neveicot reņģu nārsta un kāpuru attīstības laikā no 1.maija līdz 15.jūnijam.**
- **Saskaņā ar Latvijas Republikas Zvejniecības likuma 26.panta 3.daļas prasībām, uzsākot darbības, kas var kaitēt zivju resursiem vai mainīt ūdens ekosistēmu, nepieciešams veikt darba projekta zivsaimniecisko ekspertīzi, lai noteiktu ietekmes un iedarbības apjomus, iespējamo zaudējumu un kompensācijas lielumu un veidu.**
- **Atbilstoši ziņojumā paredzētajam padziļināšanas darbu veikšanai atbilstoši grunts īpatnībām izmantot tehniku, kuras ekspluatācija saistīta ar mazāku uzduļķojumu.**
- **Darbu veikšanas laiks saskaņojams ar Valsts vides dienestu.**

- **Padziļināšanas darbu laikā jānodrošina nepieciešamais piesārņojuma savākšanas/ierobežošanas aprīkojums, kas nepieļautu ūdens vides piesārņošanu ar bīstamām vielām.**
- 6.3.7. Rekonstrukcijā izņemamās grunts izvietojuma vietas iespējamās ietekmes uz vidi; inženiertehniskais aprīkojums vai paredzētie risinājumi, lai novērstu iespējamā piesārņojuma noplūdes vai samazinātu uzduļķojumu:**
- 6.3.7.1. Tā kā plānotā darbība var ietekmēt bioloģiskos resursus, ziņojumā ir izstrādāti pasākumi grunts deponēšanas negatīvās ietekmes mazināšanai:
- 6.3.7.1.1. Grunts izgāztuvēm Rīgas jūras līcī – iespējami lielu grunts daudzumu deponēt vietās, kur dzīvotnes jau ir degradētas, deponējot iepriekš veikto padziļināšanas darbu laikā izņemto grunti.
- 6.3.7.1.2. Pagaidu atbērtnes izveides vietā pie rietumu mola:
- atbērtni ekspluatēt iespējami mazākā platībā,
  - atbērtnes izveidošanu veikt laikā, kad zivju koncentrācija un sugu daudzveidība šajā akvatorijā ir vismazākā, tādējādi samazinot zivju iesprostošanu un bojāeju,
  - pirms deponēšanas veikt grunts izlases veida analīzes,
  - grunts atbērtni projektēt tā, lai novērstu zivju bojāeju ar pagaidu dambjiem norobežotajā akvatorijā, kā arī veikt pasākumus, lai samazinātu uzduļķojuma un/vai piesārņojuma nonākšanu ūdensvidē grunts deponēšanas un uzduļķošanas laikā,
  - ja pieduļķotā ūdens nonākšanu Rīgas jūras līča piekrastē novērst nav iespējams, grunts deponēšanu pagaidu krautnē pārtraukt reņģu nārsta un kāpuru attīstības laikā no 1.maija līdz 15.jūnijam.
- 6.3.7.2. Pagaidu atbērtnes kalpošanas laiks paredzēts ne ilgāk kā 10 gadus, vienlaikus ziņojuma autori ietekmes samazināšanas pasākumos rekomendē pagaidu atbērtnes darbības laika samazināšanu. Saskaņā ar SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” 2011.gada 22.martā iesniegto informāciju par grozījumiem Noslēguma Ziņojuma aktuālajā versijā pēc pagaidu atbērtnes pastāvēšanas termiņa beigām atbērtnes apvalņojuma dambjus demontēs.
- 6.3.7.3. Lai mazinātu iespējamo ūdens uzduļķojumu pagaidu atbērtnes izveides un demontāžas laikā, nepieciešamības gadījumā (atkarībā no darbu sezonālītātes) paredzēts pielietot ģeotekstila aizkara tehnoloģiju. Ziņojumā norādīts, ka grunti grunts novietnē jūrā paredzēts nogādāt ar pašizkrāvējbaržām vai pašizkrāvējemessūcēju, nepieciešamības gadījumā (atkarībā no darbu sezonālītātes) pielietot uzduļķojumu samazinošus paņēmienus.
- 6.3.7.4. Ziņojumā norādīts, ka, lai mazinātu uzduļķojumu, kas veidojas grunti noglabājot pagaidu atbērtnē, atbērtnes apvalņojuma dambī izbūvējamās caurplūdes caurules paredzēts aprīkot ar filtriem.
- 6.3.7.5. Ziņojumā norādīts, ka grunti uz pagaidu atbērtni paredzēts transportēt pa cauruļvadiem.
- 6.3.7.6. Pagaidu atbērtnes izveides vietā tiks apbērti dinamiskie jūras piekrastes zemūdens veidojumi – bāri, tādējādi samazinot to īpatsvaru kopumā, taču salīdzinoši nelielā platībā, salīdzinot ar visa līča piekrasti.
- 6.3.7.7. Ziņojumam pievienotajā Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta “BIOR” 2010.gada 15.novembra vēstulē Nr.17-3/373 “Par zivsaimnieciskās ekspertīzes atzinumu Rīgas ostas pieejas kanāla

rekonstrukcijai” attiecībā uz jūras izgāztuvē izgāzto sedimentu plūsmas ietekmi norādīts, ka aptuveni 97% izgāzto sedimentu paliek jūras izgāztuvē. Lielāks sedimentu apjoms no izgāztuves var tikt iznests lielu vētru laikā. Bez tam grunts pārvietošanās Rīgas jūras līcī ir dabisks, nepārtraukts process un jūras izgāztuvēs deponētās grunts īpatsvars kopējā pārvietojamās grunts daudzumā ir salīdzinoši neliels. Vēstulē norādīts, ka dažu kilometru attālumā no jūras izgāztuvēm deponētās grunts ietekme uz grunts pārvietošanos ir nenožīmīga. Atkarībā no izņemtās grunts, izmantojamās tehnikas un vides parametriem, duļķu šļūces garums svārstās no 100 līdz 300 m, atsevišķos gadījumos nedaudz pārsniedzot 1000 m.

- 6.3.7.8. Ziņojumam pievienotajā hidrotehnisko būvju eksperta 2010.gada 5.maija atzinumā norādīts, ka jūras ūdens līmeņa svārstības lielākoties ir robežās no +0,5 m līdz -0,5 m un tās praktiski neskar gruntsūdens režīmu Buļļu salā. Reti un īslaicīgi novērojamie augstie jūras ūdens līmeņi var ietekmēt gruntsūdeni tikai dažus metrus platā piekrastes joslā, tāpēc eksperts norāda, ka pagaidu grunts novietne neietekmēs jūras un gruntsūdens savstarpējās mijiedarbības režīmu.

Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar likuma ”Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (10) daļu norādāmi nosacījumi:

- **Nodrošināt ziņojumā paredzēto pasākumu iespējamās ietekmes samazināšanai pagaidu atbērtnes izveides laikā un grunts deponēšanas laikā jūras un pagaidu novietnēs iekļaušanu rekonstrukcijas darbu tehniskajā projektā un to realizāciju rekonstrukcijas laikā.**
- **Izvietojot grunti grunts novietnē jūrā, jānodrošina Ministru kabineta 2006.gada 13.jūnija noteikumu Nr.475 ”Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība” noteiktās prasības.**
- **Atbilstoši ziņojumā norādītajam pagaidu grunts atbērtnē pieļaujams izvietot izņemamo grunti, kuras inženierģeoloģiskie rādītāji atbildīs tam, lai to varētu izmantot būvniecībā. Šīs grunts kvalitātes rādītājiem jāatbilst Ministru kabineta 2005.gada 28.oktobra noteikumos Nr.804 ”Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem” noteiktajiem mērķlielumiem.**
- **Lai arī SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” 2011.gada 22.martā iesniegtā informācija par grozījumiem Noslēguma Ziņojuma aktuālajā versijā liecina, ka 2011.gadā veiktās Daugavas gultnes nogulumu paraugu analīzēs Ministru kabineta 2006.gada 13.jūnija noteikumos Nr.475 noteiktais pirmais robežlielums nevienā no paraugiem netiek pārsniegts, atbilstoši ziņojumā norādītajam, nepieciešams nodrošināt izņemamās grunts analīžu veikšanu atbilstoši Vides valsts dienesta izsniegtai darbu programmai un, nepieciešamības gadījumā, nodrošināt ekotoksikoloģisko analīžu veikšanu pēc Valsts vides dienesta pieprasījuma.**
- **Aizliegts novietot gruntis novietnē jūrā un pagaidu grunts atbērtnē grunti, kuras kvalitātes rādītāji neatbilst atbilstošo normatīvu prasībām. Ja grunts kvalitātes rādītāji neatbilst atbilstošo normatīvu prasībām, lai to novietotu grunts novietnē jūrā un pagaidu grunts atbērtnē, padziļināšanas darbi attiecīgajā teritorijā jāpārtrauc, līdz tiek atrisināts jautājums par piesārņotās grunts utilizācijas iespējām.**

- **Atbilstoši ziņojumā norādītajam pagaidu atbērtnes kalpošanas laiks plānots ne ilgāks par 10 gadiem, iespēju robežās maksimāli saīsinot šo termiņu. Atbilstoši paredzētajam pēc pagaidu atbērtnes pastāvēšanas termiņa beigām atbērtnes apvalņojuma dambjus nepieciešams demontēt.**
- **Pagaidu atbērtnes apvalņojuma dambju demontēšanas darbus plānot laikā, kad zivju koncentrācija un sugu daudzveidība šajā akvatorijā ir vismazākā; nepieciešamības gadījumā (atkarībā no darbu sezonālītātes) darbos pielietot ģeotekstila aizkara tehnoloģiju; ja pieduļkotā ūdens nonākšanu Rīgas jūras līča piekrastē novērst nav iespējams, demontāžas darbus pārtraukt reņu nārsta un kāpuru attīstības laikā.**
- **Darbu veikšanas laiks saskaņojams ar Valsts vides dienestu.**
- **Pagaidu grunts atbērtnē izvietotās grunts izmantošanai normatīvajos aktos par dabas resursu lietošanu noteiktajā kārtībā papildus nepieciešams saņemt Valsts vides dienesta izsniegtu dabas resursu izmantošanas atļauju.**

6.3.8. Iespējamās ietekmes uz teritorijas un apkārtnes bioloģisko daudzveidību (arī ornitofaunu), īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (arī uz Latvijas "NATURA 2000" Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām) un objektiem novērtējums:

- 6.3.8.1. Paredzētās darbības vietas tuvumā Daugavas labajā krastā atrodas Latvijas "NATURA 2000" Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorijā dabas parkā "Piejūra" (C LV0301700) ietilpstošā Mangaļu pussala un Latvijas "NATURA 2000" Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija – dabas liegums "Vecdaugava" (B LV0518300); Daugavas kreisajā krastā – īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas parka "Piejūra" dabas lieguma zonas "Daugavgrīva" un "Mīlestības sala", kā arī dabas liegums "Krēmeri". "Krēmeri" un "Mīlestības sala" atrodas Rīgas Brīvdabas teritorijā. Savukārt "Daugavgrīva" un Mangaļu pussala, kā arī "Vecdaugava" robežojas ar Rīgas Brīvdabas teritoriju. Rīgas jūras līcī tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir "Selga uz rietumiem no Tūjas" (aptuveni 8 km uz austrumiem no Rīgas Brīvdabas teritorijas austrumu robežas) un "Rīgas līča rietumu piekraste" (aptuveni 25 km uz rietumiem no Rīgas Brīvdabas teritorijas rietumu robežas).
- 6.3.8.2. Ziņojumā norādīts, ka dabas parks "Piejūra" tika izveidots, lai saglabātu kāpu mežus, priekškāpas un pludmali. Paplašinot parka teritoriju, tajā tika iekļauta teritorija no Vakarbuļļiem (Lielupes grīvai) līdz Inčupei un šobrīd tas aizņem lielāko daļu Rīgas līča piekrastes Rīgas pilsētā un tās tuvumā (no Vakarbuļļiem līdz Gaujas grīvai). Dabas parka "Piejūra" dabas lieguma zona "Daugavgrīva" ir nozīmīga klaju iekšzemes kāpu pļavu ar kāpsmildzeni un jūrmalas pļavu aizsardzības teritorija. Sākotnēji dabas liegums "Daugavgrīva" tika nodibināts, lai saglabātu galvenokārt ūdensputnu dzīvotni Rīgas pilsētas teritorijā, jo 20.gadsimta sešdesmito gadu lielajās vētrās lielas jūras ūdens masas tika pārskalotas pāri kāpai, sausu pļavu vietā izveidojot mitrāju – mitras pļavas un plašu niedrāju ar maziem ezeriņiem. Kopumā tika konstatētas 166 putnu sugas, no kurām 44 īpaši aizsargājamās, un reģistrētas 355 vaskulāro augu sugas, krustojumi un zemāka ranga taksoni no 56 dzimtām (līdz 90. gadu beigām konstatētas 27 retas un aizsargājamās augu sugas).

- 6.3.8.3. Ziņojumā norādīts, ka pēc 2010.gada veģetācijas sezonā veiktā pētījuma secināts, ka dabas liegumā “Daugavgrīva” atrastas tika 14 retas un aizsargājamas augu sugas, samazinājies ir arī atrasto īpatņu skaits, konstatēto reto un aizsargājamo augu sugu dzīvotnes saistītas ar salīdzinoši sausiem biotopiem. Ziņojumā norādīts, ka reto un aizsargājamo augu sugu atradņu krasā samazināšanās saistīta ar hidroloģiskā režīma izmaiņām, jo pēdējos 10 gados samazinājušās ūdensteču un ūdenstilpju platības, kā arī sākusies parastās niedres ekspansija, kas nomāc un izspiež citus augus. To veicina pļavu neapsaimniekošana (zālāji netiek pļauti, atklāto zālāju aizaugšana, kopā ar niedrēm ieviešas krūmi) un rekreācijas radītā slodze (nobradāšana, sadzīves atkritumi). Zālajos sastopamais augstais halofitu īpatsvars liecina, ka iesāļais jūras ūdens regulāri sajaucas ar lieguma zonas ūdenstilpju saldūdeni palu un vētru laikā pārklājot daļu sauszemes.
- 6.3.8.4. Dabas parka “Piejūra” dabas lieguma zona “Mīlestības sala” ir nozīmīga teritorija putnu aizsardzībai. Iepriekšējos gados Mīlestības salā konstatētas divas īpaši aizsargājamas putnu sugas, bet kopš 2008.gada veiktajā putnu uzskaites monitoringā kā iespējams ligzdotājs atzīmēta tikai niedru lija. Kā norādīts ziņojumā, lai Mīlestības salai piesaistītu ligzdojošos putnus, Rīgas Brīvostas pārvalde salā veikusi biotopu atjaunošanas pasākumus, daļēji atbrīvojot krastus no apauguma, izveidojot vairākas mākslīgas salīņas un izveidojot noenkurotu peldošu plostu. Mīlestības salā sastopams Eiropas Savienības prioritārais biotops – ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas.
- 6.3.8.5. Dabas parkā “Piejūra” ietilpstošā Mangaļu pussala ar niedrājiem ir nozīmīga atpūtas vieta migrējošām putnu sugām.
- 6.3.8.6. Dabas liegums “Vecdaugava” ir izveidots kā komplekss dabas liegums, lai aizsargātu tajā sastopamās retās augu un dzīvnieku sugas. Liegumu no ostas teritorijas šķir aizsargvalnis. Dabas liegums “Vecdaugava” ir nozīmīga klaju iekšzemes kāpu pļavu ar kāpsmildzeni un jūrmalas pļavu aizsardzības teritorija. Tajā ir konstatēti īpaši aizsargājami biotopi un augu sugas. Dabas liegums “Vecdaugava” ir nozīmīga putnu ligzdošanas vieta.
- 6.3.8.7. Valsts nozīmes dabas liegums “Krēmeri” ir nodibināts, lai saglabātu putniem nozīmīgu ligzdošanas vietu Rīgas pilsētā. Teritorijas apsekojumā 2005.gadā dabas liegumā “Krēmeri” tika konstatētas divas īpaši aizsargājamas putnu sugas. Kopš 2008.gada tiek veikts putnu uzskaites monitorings. Teritorijas apsekojumā 2010.gadā liegumā konstatēja 20 līdz 30 pāru lielo ķīru ligzdošanas koloniju un vairākas putnu sugas, to starp viena īpaši aizsargājama. Ziņojumā norādīts, ka Rīgas Brīvostas pārvalde kopš 2008.gada dabas liegumā “Krēmeri” veic biotopu atjaunošanas pasākumus, lai izveidotu putniem piemērotus biotopus.
- 6.3.8.8. Arī Krievu sala savulaik bija piemērota putnu ligzdošanai. Lai kompensētu biotopu zudumu Krievu salā, 2008.gadā tika izveidota lielo ķīru ligzdošanas vieta Žurku salā. Ziņojumā norādīts, ka tā kā Žurku salā netika likvidētas Amerikas ūdeles slēptuves, tad 2008. un 2009.gada novērojumi liecina, ka lielie ķīri šo vietu pameta.
- 6.3.8.9. Kuģu kanāla posma padziļināšanas rezultātā:
- netiek prognozēta būtiska negatīva ietekme uz sauszemes biotopiem un sugām, tā kā projekta ietvaros netiek plānota piestātņu rekonstrukcija vai būvniecība;

- tā kā netiek prognozēts nozīmīgs sēra dioksīda un slāpekļa dioksīda koncentrāciju pieaugums Daugavas apkārtnē esošajās īpaši aizsargājamās dabas teritorijās ne kanāla padziļināšanas, ne kuģu kanāla ekspluatācijas laikā, tad netiek prognozēta gaisa piesārņojuma ietekme uz bioloģisko daudzveidību;
- izvērtējot iespējamās trokšņa līmeņa izmaiņas, ziņojumā konstatēts, ka posmā no Pasažieru ostas līdz Mīlgrāvja kanālam trokšņa līmenis paliks nemainīgs vai samazināsies, jo samazināsies kuģošanas intensitāte šajā posmā, savukārt no Mīlgrāvja kanāla līdz izejai Rīgas jūras līcī tiek prognozēts trokšņa līmeņa pieaugums līdz 2 dB(A) tiešā kuģu ceļa tuvumā akvatorijā teritorijā, kas saistīts ar padziļināšanas darbos izmantojamo mehānismu radīto trokšņa līmeņa pieaugumu. Ziņojuma autori norāda, ka vairums pētījumu, kas analizē vides trokšņa līmeņa ietekmi uz savvaļas dzīvnieku, tai skaitā putnu, populācijām (Pater, Larry L. Etc, 2009, Autum Lyn Radle, 2007), nekonstatē novērojamas ietekmes, ja ilgtermiņā vidējais vides trokšņa līmenis ir 50 dB un zemāks. Bez tam, ostas teritorijā ligzdojošās putnu sugas ir pielāgojušās esošajai situācijai un pieradušas pie cilvēka darbības radītajiem trokšņiem. Ziņojumā norādīts, ka lielākas intensitātes īstermiņa trokšņa iedarbība nerada novērojamu ietekmi uz putnu populācijām. Netiek prognozēts, ka padziļināšanas darbu veikšana vai plānotais kuģu satiksmes intensitātes pieaugums ietekmēs apkārtnes bioloģisko daudzveidību;
- padziļināšanas darbu rezultātā viļņu augstuma izmaiņas vietām var pastiprināt krastu eroziju (skat.6.3.5.sadaļu), taču būtiski zemo krastu noskalojumi netiek prognozēti. Līdz ar to netiek prognozēts būtisks sugu un biotopu apdraudējums erozijai pakļautajos krastos.

6.3.8.10. Plānotā pagaidu grunts atbērtne pie Rietumu mola:

- pagaidu grunts atbērtne paredzēta aptuveni 250 m no dabas parka “Piejūra” dabas lieguma “Daugavgrīva” teritorijas robežas. Pielietojot ģeotekstila aizkara tehnoloģiju pagaidu grunts atbērtnes izveides laikā un atbērtnes apvaļņojuma dambī izbūvējamās caurplūdes caurules aprīkojot filtriem, ievērojami tiks ierobežota saduļķotā ūdens izplatība piegulošajā akvatorijā un līdz ar to ietekme uz bioloģiskajām sabiedrībām un organismiem jūrā ārpus tiešās darbības vietas;
- ziņojumā norādīts, ka iepriekšējos gados iegūtie dati gan putnu ligzdošanas laikā, gan pīļu spalvu maiņas un ziemošanas laikā liecina, ka plānotās pagaidu grunts atbērtnes vietā nozīmīgas ūdensputnu koncentrēšanās vietas līdz šim nav konstatētas, respektīvi, grunts atbērtnes izveidei šajā vietā **nav paredzama** negatīva ietekme uz ornitofaunu;
- ziņojumā norādīts, ka no ornitoloģiskā viedokļa grunts atbērtnes izveide jūrā vērtējama pozitīvi un vēlams, lai tās virsma paceltos virs ūdens līmeņa, tas radītu kaut īslaicīgu, pasargātu apmešanās un atpūtas vietu dažādiem ūdensputniem, bet atsevišķos gadījumos arī ligzdošanas vietu;
- ziņojumā norādīts, ka plānotās pagaidu grunts atbērtnes ietekme uz dabas lieguma zonu “Daugavgrīva” ir izvērtēta atbilstoši vadlīnijām “Assessment of plans and projects significantly affecting Natura 2000 sites. Methodological guidance on the provisions of Article 6(3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC” (2001). Tā kā grunts atbērtne plānota ārpus lieguma zonas teritorijas, tad nenotiks ne lieguma zonas teritorijas samazināšana, ne tās

fragmentācija, atbērtnes izveidošana neradīs tiešu negatīvu ietekmi uz lieguma atslēgas sugām (dzīvotņu bojāšana vai iznīcināšana) vai to blīvumu (putnu, bezmugurkaulnieku un augu sugu), jo grunts atbērtne plānota ārpus lieguma zonas teritorijas un liegumā ligzdojošās putnu sugas ir pieradušas pie ostas darbībām;

- ziņojumam pievienotajā hidrotehnisko būvju eksperta 2010.gada 5.maija atzinumā norādīts, ka pagaidu grunts novietnes izveidošana **nevar** ietekmēt ūdens līmeni jūrā, kas varētu radīt dabas lieguma “Daugavgrīva” teritorijas applūšanu. Atzinumā norādīts, ka jūras ūdens līmeņa svārstības lielākoties ir robežās no +0,5 m līdz -0,5 m un tās praktiski neskar gruntsūdens režīmu Buļļu salā. Reti un īslaicīgi novērojami augstie jūras ūdens līmeņi var ietekmēt gruntsūdeni tikai dažus metrus platā piekrastes joslā, tāpēc eksperts norāda, ka pagaidu grunts novietne neietekmēs jūras un gruntsūdens savstarpējās mijiedarbības režīmu, kā arī pagaidu grunts novietnes izveidošana nekādā veidā neietekmēs piekrastes izskalošanas režīmu. Ņemot vērā iepriekš minēto eksperta vērtējumu, nav paredzamas arī īstermiņa un vidējā termiņa negatīvas ietekmes Buļļu salas un attiecīgi dabas lieguma “Daugavgrīva” rajonā.

6.3.8.11. Ziņojumam pievienotajā Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta “BIOR” 2010.gada 15.novembra vēstulē Nr.17-3/373 “Par zivsaimnieciskās ekspertīzes atzinumu Rīgas ostas pieejas kanāla rekonstrukcijai” attiecībā uz jūras izgāztuvē izvietojamo grunti norādīts, ka tā kā Rīgas jūras līcī esošās tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas atrodas vairāk kā 5 km attālumā no padziļināšanas darbos izņemtās grunts deponēšanas vietas, būtiska ietekme uz jūras īpaši aizsargājamām dabas teritorijām ir maz ticama. Atkarībā no izņemtās grunts, izmantojamās tehnikas un vides parametriem, duļķu šļūces garums svārstās no 100 līdz 300 m, atsevišķos gadījumos nedaudz pārsniedzot 1000 m, līdz ar to **maz ticama** grunts deponēšanas laikā radušās šļūces ietekme uz jūras īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

6.3.8.12. Ziņojumā ir iekļauti pasākumi, kurus vēlams veikt dabas parka “Piejūra” dabas lieguma zonā “Daugavgrīva” putnu ligzdošanas biotopu uzlabošanai:

- nepieciešama regulāra niedru izplaušana, veidojot niedrāja mozaīkveida struktūru, nepieciešama arī koku un krūmu izciršana, it īpaši gar iekšējiem lieguma ezeriņiem;
- jāveic novērojumi iespējamajām izmaiņām dabas lieguma zonā pagaidu grunts novietnes izveidošanas un ekspluatācijas laikā;
- jāveic organizēta un zinātniski pamatota biotopu apsaimniekošana dabas liegumā – zālāju noganīšana un pļaušana, rekreācijas slodzes organizēšana un turpmāka virzīšana saskaņā ar spēkā esošo dabas aizsardzības plānu, jo atjaunojot un uzturot biotopus labvēlīgā aizsardzības statusā, tiks palielināta to dabiskā kapacitāte un spēja pretoties negatīvām ietekmēm.

Birojam Atzinumā nav nepieciešams noteikt obligātos nosacījumus, jo tādi ir noteikti ārējos normatīvos aktos, kā arī prasības izvirzāmas, izsniedzot atļaujas, saskaņojumus, tehniskos noteikumus attiecīgām kompetentām iestādēm.

6.3.9. Prognoze par iespējamo ietekmi uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem:

6.3.9.1. Padziļināšanas darbi nozīmīgi neietekmēs Daugavas akvatorija apkārtnes ainavisko nozīmīgumu, jo:

- padziļināšanas darbu laikā Daugavā regulāri būs redzami padziļināšanas darbu iekārtas, taču tas neradīs nozīmīgas ainavu izmaiņas, jo padziļināšanas darbi ostā notiek regulāri;
- padziļināšanas darbu rezultātā netiks pārveidotas Daugavai piegulošās sauszemes teritorijas un izmaiņas skars zemūdens joslu.

6.3.9.2. Plānotā pagaidu grunts atbērtne pie Rietumu mola būtiski mainīs teritorijas apkārtnes ainavu, jo:

- aizņems ievērojamu platību un sasniegs 3 līdz 5 m augstumu virs jūras līmeņa atkarībā no izvēlēta variantā (skat.3.4.sadaļu);
- pie Rietumu mola parādīsies jauna smiltāja teritorija Rīgas jūras līča akvatorija vietā;
- tiek skarta vizuāli jutīga ainava, kas nozīmīga sabiedrībai;
- nozīmīgākā ietekme sagaidāma lokāla mēroga ainavās, jo būs labi uztverama no Daugavgrīvas pludmales ziemeļaustrumu daļas un pārvietojoties ar ūdenstransportu;
- skatu virzienos uz Rietumu molu pagaidu grunts atbērtne ieņems dominējošo lomu ainavā, tādējādi būtiski izmainot ainavu, salīdzinot ar esošo situāciju;
- no citām tuvākajām apmeklētāju vietām (Austrumu mols, Vakarbuļļu pludmale) pagaidu grunts atbērtne būs saskatāma, taču neveidos dominējošu lomu ainavu skatos;
- pagaidu grunts atbērtnes izveidošana radīs līča piekrastes silueta izmaiņas.

6.3.9.3. Ziņojumā norādīts, ka tā kā pagaidu grunts atbērtne tiks veidota vairāku gadu garumā, tad ietekme uz ainavu vizuālo vērtību mainīsies laika griezumā – atbērtni piepildīs pamazām un atbērtnes ekspluatācija paredzēta ne ilgāk par 10 gadiem, pēc kuriem atjaunosies esošā ainava. Izvēloties mazāku krautnes augstumu (aptuveni 3 m virs jūras līmeņa), tā sasniegtu kāpas un krasta stiprinājumu augstumu, tādējādi mazinot ietekmi uz piekrastes siluetu.

6.3.9.4. Ziņojumā norādīts, ka, attīstoties plānotās pagaidu grunts atbērtnes vietai blakus esošajām ostas teritorijām (starp līča akvatoriju un Ziemas ostu), ainava būtiski mainīsies, jo īpaši ainavas vizuālie akcenti. Tāpēc, attīstoties ostas teritorijām un mainoties pašreizējai lielākoties dabiskai ainavai uz industriālu ostas apbūves ainavu, mazināsies pagaidu grunts atbērtnes radītā ietekme.

6.3.9.5. Ziņojumā norādīts, ka saskaņā ar esošajiem normatīvajiem aktiem valsts un pašvaldību līmenī, aprobežojumi saistībā ar ainavu aizsardzību vai nosacījumi attiecībā uz ainavu attīstību paredzētās darbības vietā nav noteikti, tāpēc nav konstatējami limitējoši faktori paredzētās darbības realizācijai no ainaviskā aspekta.

- 6.3.9.6. Ziņojumā ir izstrādāti pasākumi plānotās pagaidu grunts atbērtnes ietekmes uz ainavu mazināšanai:
- saglabāt pludmales un kultūras pieminekļu pieejamību līdz Daugavgrīvas bākai pagaidu grunts atbērtnes veidošanas un darbības laikā;
  - grunts atbērtni sākt veidot no līča puses;
  - saglabāt neizmainītu esošo krasta reljefu un nelielā posmā atklātu ūdens akvatoriju;
  - izvietojot grunti atbērtnē, to regulāri izlīdzināt, neveidojot augstus uzbērumus, kā arī nepārsniegt krautnes 3 m augstumu virs jūras līmeņa.
- 6.3.9.7. Paredzētās darbības vietas tuvumā atrodas vairāki kultūras pieminekļi. Tuvākie no tiem ir valsts nozīmes kultūras piemineklis “Daugavas grīvas krastu fortifikācijas būvju komplekss” un vietējas nozīmes kultūras piemineklis “Komētforta dambis”. Rīgas attīstības plānā 2006. – 2018.gadam (ar grozījumiem) tiem noteikta aizsardzības zona 50 m. Kuģu kanāla rekonstrukcija neskar ne iepriekš minētos kultūras pieminekļus, ne to aizsardzības zonas. Tā kā padziļināšanas darbu laikā Daugavas gultnē iespējama arheoloģisko atradumu uziešana, tad par tiem saskaņā ar likumā “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” noteikto jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un jāpārtrauc darbi līdz attiecīgam Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas paziņojumam.
- 6.3.9.8. Kā norādīts ziņojumā plānotā pagaidu grunts atbērtne aptuveni 120 m garā posmā robežojas ar vietējas nozīmes kultūras pieminekli “Komētforta dambis” un daļēji pārklājas ar kultūras pieminekļu “Komētforta dambis” un “Daugavas grīvas krastu fortifikācijas būvju komplekss” aizsardzības zonu. Tai pat laikā ziņojumā norādīts (skat. 6.3.9.6. trešais punkts), ka atbilstoši Ministru kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumu Nr.474 “Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju, valsts pirkuma tiesībām un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu” 44.punktā noteiktajam būvniecības darbiem kultūras pieminekļa aizsardzības zonā Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā jāaskaņo atbilstoši būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasībām izstrādāta būvniecības ieceres dokumentācija - būvprojekts skici vai tehniskā projekta stadijā.
- 6.3.9.9. Daugava un jūras līča piekrastes zona ir nozīmīgi Rīgas pilsētas rekreācijas objekti. Atklātās ūdens teritorijas Rīgas Brīvdostas teritorijā galvenokārt tiek izmantoti kā ūdens transporta ceļi, Mangaļsalā un Bolderājā ir izvietotas jahtu ostas. Tuvākie nozīmīgākie tūrisma objekti atrodas Rīgas vēsturiskajā centrā. Ziņojumā norādīts, ka Rīgas Brīvdostas teritorijā no sauszemes pieejamo Daugavas krastu izmantošana raksturojama kā zema. Daudz lielāka nozīme rekreācijā ir pludmales zonai. Visvairāk apmeklētās vietas ir Vakarbuļļu un Daugavgrīvas pludmales, tāpat iecienīts pastaigu objekts ir Austrumu mols. Vistuvāk paredzētās darbības vietai ir Austrumu mols un Daugavgrīvas pludmale. Plānotā pagaidu grunts atbērtne paredzēta aptuveni 1500 m uz austrumiem no Daugavgrīvas pludmales centrālās izejas uz jūru un aptuveni 3000 m no Vakarbuļļu pludmales. Plānotās pagaidu grunts atbērtnes teritorija aptuveni 1 km garā posmā robežosies ar pludmali (Rīgas Brīvdostas teritorijā) un pludmales zona būs publiski pieejama pastaigām. Atbilstoši ziņojumā norādītajam pagaidu atbērtnes kalpošanas laiks paredzēts ne ilgāks par 10

gadiem un pēc šī termiņa beigām atbērtnes apvalņojuma dambjus demontēs. Ņemot vērā pagaidu grunts atbērtnes konstruktīvo risinājumu un paredzētos pasākumus ietekmes mazināšanai, kā arī to, ka atbērtnē paredzēts uzglabāt grunti, kuras inženierģeoloģiskie un kvalitātes rādītāji atbildīs tam, lai to varētu izmantot būvniecībā, tad **netiek prognozēta nozīmīga** nelabvēlīga ietekme uz pludmales smilšu un peldūdēns kvalitāti.

Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20.panta (10) daļu norādāmi nosacījumi:

- Ņemot vērā sabiedrības negatīvo attieksmi pret plānoto pagaidu grunts atbērtnes izveidi pie Rietumu mola un lai samazinātu ainaviskās izmaiņas, kā arī smilšu pārpūšanu pāri molam, tādējādi atkārtoti nonākot teritorijā starp moliem, turpmāko projektēšanu ieteikt ziņojumā piedāvātajam risinājumam, kurā līdz 3 milj.m³ grunts pagaidu atbērtnē iespējams izvietot zem jūras līmeņa ar atbērtnes virsmas atzīmi -0,5 m, nodrošinot atbērtnes teritorijas izveides laikā apstākļus, kas nepieļauj zivju iesprostošanu un samazina uzduļķojuma izplatšanos.
- Ja tomēr tiek izvēlēts risinājums, kas paredz atbērtnes virsūdēns daļas veidošanu, nodrošināt ziņojumā paredzēto pasākumu ietekmes uz ainavu mazināšanai iekļaušanu plānotās pagaidu grunts atbērtnes tehniskajā projektā un to realizāciju, proti:
  - saglabāt pludmales un kultūras pieminekļu pieejamību līdz Daugavgrīvas bākai pagaidu grunts atbērtnes veidošanas un darbības laikā;
  - grunts atbērtni sākt veidot no līča puses;
  - saglabāt neizmainītu esošo krasta reljefu un nelielā posmā atklātu ūdēns akvatoriju;
  - izvietojot grunti atbērtnē, to regulāri izlīdzināt, neveidojot augstus uzbērumus, kā arī nepārsniegt krautnes 3 m augstumu virs jūras līmeņa.
- Plānotās pagaidu grunts atbērtnes izveide pieļaujama tikai tad, ja projekts būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu kārtībā tiek saskaņots Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā.
- Plānotās pagaidu grunts atbērtnes izveidi krastam un Daugavgrīvas pludmalei tuvākajā daļā, neveikt peldsezonas laikā, kā arī nodrošināt nepieciešamos informatīvos pasākumus sabiedrībai. Atbilstoši Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr.112 "Vispārīgie būvnoteikumi" 92.punktā noteiktajam pagaidu grunts atbērtnes tehniskā projekta risinājumam jāģarantē būves un tās atsevišķu elementu stiprība, stingrība, noturība, darba un vides aizsardzība kā būvniecības, tā arī ekspluatācijas laikā.

- **Veicot pagaidu atbērtnes likvidāciju, jānodrošina pagaidu atbērtnē izvietotās grunts izlietošana un visu mākslīgo konstrukciju pilnīga demontāža, nodrošinot, ka demontāža netiek veikta putnu ligzdošanas sezonā, ja atbērtne tiktu izmantota putnu ligzdošanai.**

6.3.10. Iespējamie ierobežojošie nosacījumi padziļināšanas darbu un būvniecības darbu veikšanai:

6.3.10.1. Iespējamie ierobežojošie nosacījumi padziļināšanas darbu un būvniecības darbu veikšanai:

- Kā norādīts noslēguma ziņojumā, tehniskā projekta stadijā tiks izstrādāts būvdarbu organizēšanas projekts.
- Plānoto darbu veikšanu var ietekmēt nelabvēlīgi laika apstākļi – vēja ātrums, redzamība, straumes ātrums, ledus apstākļi u.c. Nelabvēlīgie apstākļi un ierobežojumi darbībām ir noteikti Rīgas domes 2006.gada 7.marta saistošajos noteikumos Nr.42, līdz ar to šai aspektā papildus nosacījumi nav nepieciešami.
- Ceļotājzivju nārsta migrācijas maksimuma laiks, reņģu nārsta un kāpuru attīstības laiks, kas raksturoti ziņojumā.
- Piesārņojošo vielu koncentrācija izņemamajā gruntī, kas uzrādīja nelielu vēsturisko piesārņojumu iepriekšējos gados veikto padziļināšanas darbu teritorijā atsevišķiem parametriem pārsniedzot Ministru kabineta 2006.gada 13.jūnija noteikumos Nr.475 noteikto pirmo robežlielumu, bet nesasniedzot otro robežlielumu.

6.3.10.2. Ziņojumā norādīts, ka rekonstruējamo kanāla posmu šķērso 110 kV elektropārvades līnija un kabeļu līnija un SIA “Rīgas ūdens” komunikāciju tunelis, tāpēc:

- a/s “Augstsprieguma tīkls” ir noteikusi, ka darbiem, kuros paredzēts izmantot celšanas, rakšanas vai citus mehānismus, ja tie notiks 30 m no gaisvadu elektropārvades līnijas malējiem vadiem vai tuvāk par 100 m no kabeļu līnijām, ir jāizstrādā darbu veikšanas projekts, kurš jāsaskaņo ar a/s “Augstsprieguma tīkls”;
- SIA “Rīgas ūdens” ir noteikusi, ka, veicot pieejas kanāla padziļināšanu zem -15.8 m, nepieciešams veikt komunikāciju tuneļa aizsardzību, pasākumus saskaņojot ar SIA “Rīgas ūdens”; darbu veikšanas laikā komunikāciju tunelim jānodrošina mikroplaisu monitorings un ģeotehniskā uzraudzība; darbu laikā komunikāciju tunelim radītie bojājumi jānovērš darbības ierosinātajam – Rīgas Brīvostas pārvaldei.

6.3.10.3. Plānotās pagaidu grunts atbērtnes izveidei nepieciešams Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas saskaņojums.

Birojam Atzinumā nav nepieciešams noteikt obligātos nosacījumus, jo attiecībā uz darbu veikšanas laiku un nosacījumiem konkrētās kanāla vietās; rīcībām, uzejot padziļināšanai paredzētajā teritorijā kara laika lādīņus; izņemamās grunts analīžu veikšanu un grunts novietošanu novietnē jūrā un plānotajā pagaidu grunts atbērtnē tādi ir noteikti atzinuma citās sadaļās un ārējos normatīvos aktos, kā arī prasības izvirzāmas, izsniedzot atļaujas, saskaņojumus, tehniskos noteikumus attiecīgām kompetentām iestādēm.

6.3.11. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi būtiskuma izvērtējums; iespējamie vides riski; nepieciešamie organizatoriskie un inženiertehniskie pasākumi avārijas situāciju novēršanai:

- 6.3.11.1. Atbilstoši programmas prasībām ziņojumā ir sniegts paredzētās darbības ietekmes uz vidi būtiskuma izvērtējums saskaņā ar ziņojuma Izstrādātāja izvēlēto vērtējuma skalu gan būvniecības, gan ekspluatācijas laikā. Detāli iespējamās ietekmes ir izvērtētas šī atzinuma iepriekšējās sadaļās.
- 6.3.11.2. Ziņojumā tiek analizēta informācija saistībā ar iespējamajiem vides riskiem ostas darbībā (kuģu satiksme, trešo personu izraisītas avārijas, ārējo faktoru izraisītas avārijas), kā arī kanāla padziļināšanas darbu laikā (skat. šī atzinuma iepriekšējās sadaļās).
- 6.3.11.4. Ziņojumā norādīts, ka 2009.gada 15.janvārī ir apstiprināts Darbības plāns neparedzētiem piesārņojuma gadījumiem Rīgas Brīvostā.

Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20.panta (10) daļu norādāms nosacījums:

- **Padziļināšanas darbu laikā jānodrošina nepieciešamais piesārņojuma savākšanas aprīkojums, kas nepieļautu ūdens vides piesārņošanu ar bīstamām vielām.**
- **Nemot vērā, ka rekonstruējamā kuģu kanāla trasē iespējama kara laika lādiņu uzņemšana, jānodrošina padziļināšanai paredzētās teritorijas pārbaude, kā arī būvdarbu organizēšanas projektā iestrādājama sadaļa par drošām darba metodēm un rīcībām padziļināšanas laikā sprādzienbīstamu objektu konstatēšanai un rīcībām ar tiem.**
- **Ja padziļināšanas darbu laikā Daugavas gultnē tiek uzieti arheoloģiski atradumi, tad par tiem saskaņā ar likumā "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" noteikto jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un jāpārtrauc darbi līdz attiecīgam Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas paziņojumam.**
- **Atbilstoši būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasībām būvniecības darbi kultūras pieminekļa aizsardzības zonā jāpārtrauc Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (ja nepieciešams).**
- **Darbiem, kuros paredzēts izmantot celšanas, rakšanas vai citus mehānismus, ja tie notiks 30 m no gaisvadu elektropārvades līnijas malējiem vadiem vai tuvāk par 100 m no kabeļu līnijām, ir jāizstrādā darbu veikšanas projekts, kurš jāpārbauda ar a/s "Augstsprieguma tīkls".**

- Veicot pieejas kanāla padziļināšanu zem -15,8 m, nepieciešams veikt SIA “Rīgas ūdens” komunikāciju tunēļa aizsardzību, pasākumus saskaņojot ar SIA “Rīgas ūdens”; darbu veikšanas laikā komunikāciju tunelim jānodrošina mikroplaisu monitorings un ģeotehniskā uzraudzība; darbu laikā komunikāciju tunelim radītie bojājumi jānovērš darbības ierosinātajam – Rīgas Brīvostas pārvaldei.

6.3.12. Paredzētās darbības īstenošanas sociāli-ekonomiskais novērtējums:

- 6.3.12.1. Rīgas Brīvostas attīstība veicina reģiona ekonomisko izaugsmi. Rīgas Brīvosta ir nozīmīgs posms globālajā un reģionālajā transporta ķēdē un Baltijas jūras reģiona pasažieru satiksmes tīklā. Ziņojumā ir iekļauta informācija par Rīgas Brīvostas iespējamajiem attīstības scenārijiem.
- 6.3.12.2. Ziņojumā norādīts, ka Daugavas lejtece ar zveju nodarbojas 9 uzņēmumi, un kopējais nozvejas apjoms 2008.gadā bija aptuveni 40 līdz 41 tonna un tas veido aptuveni 10% no kopējās nozvejas Latvijas iekšējos ūdeņos. Iepriekšējos gados veiktie padziļināšanas darbi ir ietekmējuši zveju Daugavas lejtecē, jo ir pārveidotas un vairs netiek izmantotas atsevišķas tradicionālās zvejas vietas.
- 6.3.12.3. Līdz ar ostas ieguvumiem, tieši un netieši zaudējumi var rasties zvejniecībai, proti, tieši zaudējumi - iespējama zvejas rīku bojāšana vai iznīcināšana gultnes padziļināšanas laikā, troksnis var atbaidīt zivis no gultnes padziļināšanas rajona, uzduļķojums zvejas rīkus var padarīt netīrus un atbaidīt zivis; netieši zaudējumi – līdz ar gultnes padziļināšanu, var tikt zaudētas tradicionālas zvejas vietas; ar ostas attīstību iespējami arvien būtiskāki ierobežojumi, kas saistīti ar kuģošanas drošību; turpinoties Rīgas Brīvostas attīstībai Daugavas lejtece (lejpus Vanšu tilta) var tikt zaudēta kā zvejas vieta. Papildus ostas attīstība prasa atbilstošus pilsētas infrastruktūras attīstības risinājumus, kā arī nepieciešams realizēt krastu un hidrotehnisko būvju uzraudzības un, nepieciešamības gadījumā, nostiprināšanas pasākumus.

6.3.13. Izmaiņu teritorijas plānojumā nepieciešamība saistībā ar paredzēto darbību, iespējamie ierobežojumi esošajā saimnieciskajā darbībā un zemes izmantošanā, ko varētu izraisīt padziļināšanas darbi un krasta līniju rekonstrukcija:

- 6.3.13.1. Paredzētās darbības vieta atrodas Rīgas Brīvostas teritorijā. Daugavas grīva teritorijas plānojumā nedefinēta kā ostas ūdens akvatorija teritorija. Kuģu kanāla padziļināšanai nav nepieciešami grozījumi Rīgas attīstības plānam 2006. – 2018.gadam. Padziļināšanas darbu gaitā netiek prognozēti ierobežojumi esošajā saimnieciskajā darbībā un zemes izmantošanā. To rezultātā iespējamās ietekmes aprakstītas un atspoguļotas Ziņojumā, tā sabiedriskās apspriešanas rezultātos un šajā atzinumā.
- 6.3.13.2. Ziņojumā atzīmēts, ka Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2010.gada 21.septembra vēstulē Nr.DA-10-1340-nd norādīts, ka plānotā pagaidu grunts atbērtne atrodas ārpus Rīgas administratīvās teritorijas. Līdz ar to plānotās pagaidu grunts atbērtnes teritorija robežosies ar Rīgas administratīvo teritoriju, bet pagaidu grunts atbērtnes teritorijā nav spēkā Rīgas attīstības plāns un Apbūves noteikumi.

- 6.3.13.3. Ziņojumā norādīts, ka pagaidu grunts atbērtni plānots izvietot Rīgas Brīvostas teritorijā – Rīgas jūras līča akvatorija atklātā ūdens teritorijā. Teritorijām jūrā patlaban specifiski izmantošanas nosacījumi nav noteikti. Jūras vides izmantošanu patlaban regulē “Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likums”. Atļaujas plānotās pagaidu grunts atbērtnes izveidei un kuģu kanāla padziļināšanai jāsaņem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
- 6.3.13.4. Saistībā ar izņemtās grunts novietošanu netiek prognozēti ierobežojumi esošajā saimnieciskajā darbībā, izņemot zvejniecību konkrētajā teritorijā, un zemes izmantošanā, tai pat laikā projekta atbērtnes risinājumi ir izsaukuši sabiedrības daļas interesi un negatīvu attieksmi.

6.3.14. Alternatīvu salīdzinājums un izvērtējums:

Ietekmes uz vidi novērtējumā ir aplūkoti un izvērtēti divi iespējamie kuģošanas kanāla trases novietojuma varianti, kas atšķiras ar kanāla novietojumu Mīlestības salas un Krievu salas rajonā. 1.varianta trase virzās pa esošā kanāla vadlīniju, Daugavas labā krasta tuvumā. 2.variantā paredzēts pieejas kanālu Mīlestības salas un Krievu salas rajonā virzīt tuvāk Daugavas kreisajam krastam paralēli Krievu salas perspektīvās krasta piestātnes kordona līnijai. No ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma un šajā atzinumā veiktā izvērtējuma konstatējams, ka abu variantu (alternatīvu) radītās ietekmes uz vidi vērtējamas kā līdzīgas un nav konstatējami aizliedzošie apstākļi vienam vai otram variantam, ja tiek ievēroti izvirzītie obligātie nosacījumi un normatīvo aktu prasības. No dabas aizsardzības viedokļa labvēlīgāks un turpmākai projektēšanai virzāms ir 1.varianta risinājums, jo izvietots esošā ostas pieejas kanāla trases rajonā un paredz neredz mazāku grunts izņemšanas un līdz ar to arī izvietošanas apjomu, tādējādi samazinot arī darbības kopējās ietekmes vidē. Bez tam, 2.varianta gadījumā identificēts lielāks krasta erozijas risks dabas parka “Piejūra” dabas lieguma “Mīlestības sala” teritorijas krasta joslā, bet nav pieļaujama negatīva ietekme uz šo teritoriju..

6.3.15. Vides kvalitātes novērtēšanas monitorings:

- 6.3.15.1. Daugavas navigācijas nodrošināšanai jau šobrīd Rīgas Brīvosta veic regulārus straumes ātrumu mērījumus. Savukārt valsts SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” hidrometriskajās stacijās Rīgas HES lejas bjefā, Andrejostā un Daugavgrīvā veic caurplūdumu un ūdens līmeņu mērījumus.
- 6.3.15.2. Lai novērtētu iespējamo krastu erozijas procesus nenostiprinātajos Daugavas krastu posmos, ziņojumā rekomendēts 2 reizes gadā, ietverot mazūdens un palu periodu, veikt krastu monitoringu Mangaļu pussalas piekrastē pie Austrumu mola un Mīlestības salas Daugavas krastā. Ja tiek pieņemts lēmums veikt krastu nostiprināšanu, izveidojot krastu aizsargbūves, tad turpmāka monitoringa veikšana nav nepieciešama. Veicot krastu nostiprināšanu ar speciāliem stādījumiem, akmeņu bērumiem, koka pāļiem u.c., monitorings jāturpina. Rūpīgi jāseko esošo piestātņu un nostiprinājumu tehniskajam stāvoklim visā padziļināšanai paredzētā posma garumā, nepieciešamības gadījumā veicot pastiprināšanu.
- 6.3.15.3. Izņemamās grunts analīžu veikšana veicama atbilstoši Vides valsts dienesta izsniegtai darbu programmai un, nepieciešamības gadījumā, ekotoksikoloģisko analīžu veikšana pēc Vides valsts dienesta pieprasījuma.

6.3.15.4. Atbilstoši Vides valsts dienesta saskaņotai programmai nodrošināma monitoringa veikšana grunts novietnē jūrā.

Birojam Atzinumā attiecībā uz vides kvalitātes monitoringu nav nepieciešams papildus noteikt obligātos nosacījumus, jo tādi ir noteikti atzinuma citās sadaļās un ārējos normatīvos aktos, kā arī prasības izvirzāmas, izsniedzot atļaujas, saskaņojumus, tehniskos noteikumus attiecīgām kompetentām iestādēm.

Direktors

A. Lukšēvics

2011.gada 21.aprīlī.